Әлмәт муниципаль районы һәм Әлмәт шәһәре башлыгының 2019 елгы эшчәнлек нәтиҗәләре һәм 2020 елга бурычлар турында отчеты

2019 ел Әлмәт муниципаль районы өчен шактый продуктив һәм әһәмиятле вакыйгаларга бай булды. Россия Федерациясе Президенты Указы буенча ул Театр елы, Татарстан Республикасында Эшче һөнәрләр елы дип игълан ителде.

Ел мөһим тарихи вакыйгалар – ТАССР оешуның 100 еллыгына һәм Бөек Җиңүнең 75 еллык юбилей чараларын әзерләүнең төп этабы булу белән әһәмиятле.

Республикабызның иҗтимагый-сәяси үсеше өчен алтынчы чакырылыш Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатларын сайлау хәлиткеч әһәмияткә ия булды.

Хисап елында хакимият органнары эшчәнлегенең төп юнәлешләре халыкның тормыш сыйфатын яхшырту һәм районның конкурентлык сәләтен күтәрүгә юнәлдерелде.

Эш республика җитәкчелеге, «Татнефть» компаниясе, депутатлар корпусы, хезмәт коллективлары һәм районның иҗтимагый оешмалары белән берлектә алып барылды. Милли проектларны һәм республика программаларын гамәлгә ашыру буенча башкарылган эшнең дә мөһимлеген һәм әһәмиятен билгеләп үтәргә кирәк. Нәтиҗәдә, без үсешнең стратегик курсын саклап, билгеләнгән төп планнарны тормышка ашыра алдык.

Икътисад

Район Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең социаль-икътисади үсеше рейтингында югары позицияне саклап 2 урында тора. Икътисад структурасында халыкның тормыш сыйфатын характерлаучы мөһим күрсәткечләр рәтенә уртача айлык хезмәт хакы дәрәҗәсе керә һәм хисап чорында 2018 ел дәрәҗәсен 5,5%ка узып, 46440 сум тәшкил итте. Безнең районда эшсезлек түбән дәрәҗәдә–икътисади активлыкка ия булган халык санынннан исәпләгәндә 0,74% саклана.

Халыкның даими саны 2020 елның 1 январенә хисап буенча 208870 кешене тәшкил итә, бу 824 кешегә күбрәк. 2481 сабый дөньяга килгән, табигый артымны тәшкил итүчеләр исәбе – 319 кеше, миграция аша килүчеләр саны – 505.

Сәнәгать

Әлмәт муниципаль районы, Татарстан Республикасында товар йөкләнеш өлешенең 34,7 % тәшкил итеп беренчелекне алып тора. Хисап елында исәпләнгән йөкләнештәге товарлар, районндагы эре һәм урта сәнәгать предприятиеләренә күрсәтелгән хезмәтләр күләме 1 трлн. сумнан артып китте (2018 елда – 927 млрд сум). Район эчке территориаль продукт формалаштыруда алдынгы урыннарда. Хисап елы нәтиҗәләре буенча ВТП күләме, узган елга карата 4% үсеш белән, 426 млрд сум дәрәҗәсендә булыр, дип көтелә.

Район икътисадының гомуми структурасында төп өлешне нефть чыгару сәнәгате алып тора – барлыгы 80%. Бу, нигездә, «Татнефть» компаниясе, «ТаграС-Холдинг» сервис оешмалары, кече нефть компанияләре.

Элеккегечә Әлмәт районы икътисады-ның тотрыклылыгын эре сәнәгать оешмалары тәэмин итә, болар арасында түбәндәгеләр бар: «Әлмәт торба заводы» АҖ, «Алнас» ААҖ, «Баулюкс» ҖЧҖ, «Әлмәт «Радиоприбор» заводы» АҖ, «Алсу» Әлмәт оек-оекбаш фабрикасы» ҖЧҖ, «СМП-Нефтегаз» АҖ һ.б.

Хисап елында предприятиеләрнең казанышлары арасында «Татнефть» ГАҖнең ел саен уздырыла торган «ЭКОлидер» конкурсында республиканың экологик иминлеген һәм табигатьтән рациональ файдалануны тәэмин итүгә кертән өлеше өчен абсолют җиңүче булуын билгеләп үтәргә кирәк. «Ел җитәкчесе-2019» республика иҗтимагый конкурсы лауреаты исеме «Югары көндәшлеккә сәләтлелеге өчен» номинациясендә «Татнефть» ГАҖ генераль директоры урынбасары, баш геолог Р.С.Хисамовка бирелде.

«Татбурнефть» ИК» ҖЧҖ «Нефть-газ тармагы өчен иң яхшы ИТ-проектлар» еллык конкурсында җиңүче булды. «Татбурнефть» дивизионының комплекслы цифрлы системасын булдыру проекты «Нефть-газ тармагы өчен махсус программа карары» номинациясендә иң яхшысы дип танылды.

«Татбурнефть», «ЭнергоСервис», «РемСервис», «Система-Сервис», «Татинтек» һәм ТМС төркемнәре «Татарстан Республикасының иң яхшы товарлары һәм хезмәтләре» конкурсының төрле номина-цияләрендә лауреат булып танылды.

«ИК ТМС групп» ҖЧҖ директоры А.Г.Яруллин шулай ук «Югары социаль җаваплылык өчен» номинациясендә «Ел җитәкчесе-2019» конкурсы лауреаты исеменә лаек булды.

«Татнефть – АЗС Үзәк» ҖЧҖ сыйфат өлкәсендә Россия Федерациясе Хөкүмәте премияләрен бирү Советы дипломы белән бүләкләнде.

Районның киләчәк переспектив үсеше – нефть-газ чималыннан югары бүленешле продукциясе җитештерү буенча кластер булдыру.

Әлеге проектның стратегик инвесторы – «Татнефть» компаниясе. Аның террито-риясендә кимендә 17 резидент-компания эшләячәк. 2025 елга «АлмА» якорь резидентларының инвестицияләр күләме 67,9 млрд сумга җитәчәк, 1 000нән артык яңа эш урыны булдырылачак.

Кластер территориясендә кимендә 17 резидент-компания эшләячәк. 2025 елга якорь резидентларының инвестицияләр күләме 67,9 млрд сум дәрәҗәсендә планлаштырыла, 1 000 нән артык яңа эш урыны булдырылачак.

2020 елга өстенлекле бурычлар булып түбәндәгеләр тора:

– яңа резидентлар җәлеп итү буенча эш;

– икътисадны һәм шәһәр хуҗалыгын цифрлаштыру;

– «Хезмәт җитештерүчәнлеге һәм мәшгульлеккә ярдәм» милли проектын гамәлгә ашыру;

– хосусый мәгариф оешмаларын булдыру һәм үстерү.

Эшмәкәрлек һәм кулланучылар базары

Әлмәт муниципаль районы территория-сендә 6,6 меңнән артык кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлекләрен алып бара, әлеге өлкәдә 15 меңнән артык кеше эшли.

Кече һәм урта предприятие хезмәткәрлә-ренең уртача айлык хезмәт хакы дәрәҗәсе буенча Әлмәт районы республика буенча Казан шәһәреннән соң 2 нче урында.

Муниципаль заказ кече предприятиеләр үсешенең мөһим факторы булып тора. 2019 елда кече бизнес субъектлары белән 439 млн сумлык 401 контракт төзелгән, бу муниципаль контрактларның гомуми суммасының 25,6 процентын

тәшкил итә. Районда уңайлы конкурентлык мохитен формалаштыру, үтә күренмәле һәм объектив бәя хасил булуны тәэмин итү кысаларында «Татарстан Республикасының биржа мәйданчыгы» электрон ресурсы кулланыла. Узган елда контрактларның гомуми суммасы 55,8 млн сум тәшкил итте.

Кече бизнеска ярдәмгә финанс-мөлкәт ярдәме күрсәтүгә юнәлдерелгән чаралар гамәлгә ашырыла.

Районда 4 сәнәгать мәйданчыгы эшли: «Татнефть-Актив « ҖЧҖ, «АТЗ» АҖ, «АТЗ-2» АҖ, ТЗБ (ИП Гайнетдинов).

Бүгенге көндә 47 резидент гомуми мәйданы 35 мең кв. м. булган территориядә эшчәнлек алып бара, алар тарафыннан 500 гә якын өстәмә эш урыны булдырылган.

Ел дәвамында «күләгәдә» эшләүче үзмәшгуль гражданнарны легальләштерү буенча актив эш алып барылды. Ел башына районда рәсми рәвештә 2722 үзмәшгуль граждан теркәлде.

2019 елның декабрендә үзмәшгульләр өчен беренче бьюти-коворкинг ачылды. Залда матурлык индустриясе осталары өчен 18 эш урыны булдырылды.

«Сабантуй», «Нефть һәм газ сәнәгате хезмәткәрләре көне», «Шәһәр көне» кебек олы бәйрәмнәрендә үзмәшгульләр өчен бушлай маркетлар үткәрелде, урыннар бирелде. Әлеге чараларда үзмәшгульләрнең 1 млн. сумга якын продукциясе сатылды.

2019 елда кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү буенча муниципаль программа кысаларында бизнесның нәтиҗәле эшчәнлеге һәм үсеше өчен 1,6 млн. сум үзләштерелгән, бу 2018 ел белән чагыштырганда 3 тапкыр күбрәк.

Кече бизнес кадрларын укыту һәм квалификацияләрен күтәрү мөһим бурыч булып тора. Районда бу юнәлештә даими рәвештә төрле форматтагы чаралар: бизнес-форумнар, мастер-класслар, укыту семинарлары, контроль-күзәтчелек органнары белән ачык диалог форматындагы очрашулар уздырыла. Хисап елында 2500дән артык кеше катнашында 51 чара үткәрелде.

Кече һәм урта эшкуарлык структурасында төп өлешне сәүдә алып тора. 2019 елда ваклап сату әйләнеше 45,3 млрд сум тәшкил иткән, ягъни 2018 елга карата 103,9%.

2019 ел йомгаклары буенча Әлмәт муниципаль районы Татарстан Республикасында алкоголь продукциясен ваклап сату базарларында вәзгыятьне бәяләү күрсәткечләренең районнар рейтингы буенча 3 нче урынны алды.

2020 елга төп бурычлар түбәндәгеләр:

– «Игелекле администрация» проектын гамәлгә кертү юлы белән хакимияткә ышанычны, лояльлекне арттыру;

– Әлмәт сәүдә-икътисади техникумы базасында кунакчыллык өлкәсе өчен кадрлар проблемаларын хәл итү буенча ресурс үзәген булдыру;

– Әлмәт халыкнын эш белән тәэмин итү үзәге базасында кече һәм урта бизнес предприятиеләренең кадрлар потенциалын үстерү пилот проектын гамәлгә ашыру буенча ведомствоара эш төркемен булдыру.

Районның финанс нәтиҗәлелеген арттыру юллары

Яшәү дәрәҗәсен күтәрү һәм керемнәрне легальләштерү буенча ведомствоара комиссия эшчәнлеге кысаларында 404 оешмада 1192 хезмәткәрнең хезмәт хакы минималь хезмәт хакына җиткерелде. Үткәрелгән эш нәтиҗәсендә НДФЛ кереме 92,6 млн сум тәшкил итеп, узган ел күрсәткеченнән 16 процентка артты.

2019 елда җирле бюджетны гамәлгә ашыру өлешендә 2 млрд 088 млн сумлык 9146 муниципаль контракт төзелгән, шуларның сату нәтиҗәләре буенча – конкурент ысуллар белән – 1 млрд 467 млн сумга (70,3%); монополистлардан сатып алулар – 478 млн сум (22,9%); кече күләмне сатып алулар 143 млн сум (6,8%) тәшкил итте. Үткәрелгән эш нәтиҗәләре буенча, 2019 елда бюджет акчаларын экономияләү 96 млн сум.

Бюджет

Бюджетара трансфертларны исәпкә алып, Әлмәт муниципаль районының 2019 ел керемнәре буенча берләштерелгән бюджетын үтәү 4831 млн сум, яисә планлаштырылган расланган билгеләнештән 122 % тәшкил итте (3 956 млн сум). Өстәмә рәвештә бюджетка 875 млн сум керем керде.

Татарстан Республикасы бюджетыннан район бюджетына бюджетара трансфертлар 2246 млн сум тәшкил итте, чистарту корылмаларын реконструкцияләү эшләрен башкару өлешендә су бүлеп бирүне оештыруга федераль бюджет һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 177 млн сум күләмендә субсидия бирүне билгеләп үтәргә кирәк. Өстәмә акчалар яңа объектларны карап тотуга юнәлтелгән: «Сфера» интеллектуаль-ял итү үзәге – 3,6 млн сум, «Мирас» спорт савыктыру комплексы һәм Габдрахман авылының спорт савыктыру комплексы – 25 млн сум; Миңлебай авылы клубы төзелешенә – 14,6 млн сум. Республика һәм район җитәкчелеге эше нәтиҗәсендә җәлеп ителгән өстәмә инвестицияләр экологик хәлне, шәһәр мохитенең сыйфатын яхшыртуга, районда мәдәният һәм спортны үстерүгә һәм халыкның тормыш дәрәҗәсен күтәрүгә юнәлтелде.

Моннан тыш, бюджетара трансфертлар хисабына грантлар, федераль һәм республика конкурсларында, проектларында, программаларында катнашу һәм җиңү өчен премияләр рәвешендә 30 млн сумнан артык акча керде. Грантларны төп алучылар – районның иң яхшы укытучылары һәм методистлары, иҗат коллективлары, мәдәният хезмәткәрләре һәм учреждениеләре, республика конкурсларында җиңүче авыл җирлекләре, шулай ук «Татарстан Республикасының иң яхшы территориаль иҗтимагый үзидарәсе», «Татарстан Республикасының иң төзек торак пункты» республика конкурсларында җиңү яулаган өчен муниципаль район.

206 млн сумлык өстәмә салым һәм салым булмаган керемнәр, 2019 елның 1 январенә муниципаль берәмлекләр счетларындагы калдык керемнәр исәбенә бюджетның планы билгеләнешен арттыру, шулай ук оптимизация чаралар үткәрү исәбенә юл хуҗалыгы өлкәсендәге чараларга чыгымнар; шәһәр һәм авыл җирлекләрен электр энергиясе белән тәэмин итү; җир кишәрлекләрен межалау; җайга салына торган тарифларда социаль әһәмияткә ия муниципаль маршрутлар буенча ташуны гамәлгә ашыручы транспорт предприятиеләренә финанс ярдәме күрсәтү; авыл мәдәният йортлары территорияләрен, районның мәгариф һәм спорт учреждениеләрен төзекләндерү; белем бирү оешмаларын матди яктан тәэмин итү; спорт һәм мәдәни-массакүләм шәһәр чараларын үткәрү; авыл җирлекләрендә типик булмаган муниципаль учреждениеләрнең муниципаль биремен үтәвен финанс белән тәэмин итү; эш йомгаклары буенча мәгариф һәм сәламәтлек саклау учреждениеләре, авыл хуҗалыгы хезмәткәрләрен бүләкләү.

Бюджетның керем базасын арттыруда салымнар буенча бурычларны түләтү мөһим эш булып тора. Аны түләтү буенча нәтиҗәле чаралар күрү нәтиҗәсендә җирле бюджетка өстәмә рәвештә 23 млн сумлык салым керде.

2019 елда консолидацияләнгән бюд-жетның чыгым өлеше 4 942 млн сум яки төгәлләштерелгән план билгеләнешеннән 95% күләмендә башкарылган (5 198 млн сум).

2019 елда җирле бюджетларның программа форматы кысаларында 20 муниципаль программа гамәлгә ашырылды. Аларны гамәлгә ашыру өчен район бюджетында каралган акчалар 286 млн сум тәшкил итте.

Агымдагы финанс елына максатлар һәм бурычлар:

– керемнәр буенча бюджетның планлаштырылган билгеләнешен үтәү;

– Татарстан Республикасының берләштерелгән бюджетына салымнар буенча бурычларны кыскарту;

– түләүле хезмәтләр күрсәтүдән керемнәр дәрәҗәсен күтәрү;

– бюджетның балансслы булмавын барлыкка килүне юкка чыгару – аларның нәтиҗәлелеген бәяләгәннән һәм финанслау чыганаклары белән тәэмин ителгәннән соң яңа чыгым йөкләмәләре кабул итү;

– агымдагы кредиторлык бурычын кыскарту, кредит бурычларын бюджет йөкләмәләре лимитларыннан артуын булдырмау;

– федераль һәм республика бюджеты акчаларын үз вакытында үзләштерү;

– бюджет акчаларыннан ел дәвамында бертигез файдалану.

Муниципаль мөлкәт һәм җир ресурслары белән идарә итү

Муниципаль милекне нәтиҗәле файдалану максатларында 2019 елда 68 аукцион уздырылган, аларның нәтиҗәләре буенча гомуми суммасы 61,9 млн сумлык 222 лот сатылды (2018 ел күрсәткеченнән 88 процентка күбрәк).

Шул исәптән, электрон сәүдә мәйдан-чыгында 26,43 млн сумлык 29 аукцион уздырылган. Аукцион нәтиҗәләре буенча 26,9 млн сумлык 31 җир кишәрлеге арендага бирелде, 4,4 млн сумлык 5 участок милккә сатылды.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү өчен район территориясендә озак вакытлы арендага бирү өчен муниципаль милектәге күчемсез милек объектлары исемлеге расланды. Бүгенге көндә исемлеккә 25 күчемсез милек объекты кертелгән, шуларның 8е авыл җирлегендә урнашкан. 6 күчемсез милек объекты ташламалы шартларда арендага бирелде.

Күчемсез милек объектларын ачыклау һәм рәсмиләштерү юлы белән муниципаль милекне тулыландыруга аерым игътибар бирелә.

Хисап чорында муниципаль милеккә 37 объект рәсмиләштерелде, шулардан 18е торак-коммуналь хуҗалык объекты.

Җәмәгать һәм коммерциягә карамаган оешмаларга түләүсез (ашыгыч) файдалану хокукында муниципаль учреждениеләр балансында урнашкан 36 бина тапшырылды.

Җир кишәрлекләреннән һәм муниципаль мөлкәттән нәтиҗәле файдалану салым булмаган керемнәр керүне арттырырга мөмкинлек бирә. 2019 елда район бюджетына 152,39 млн сум керде, төгәлләштерелгән еллык план 109,2%ка үтәде, анда керемнәрнең төп өлешен җир кишәрлекләре өчен аренда түләүләре тәшкил итә – 92 297,77 мең сум (63%).

Өч һәм аннан күбрәк баласы булган гаиләләргә ярдәм итү кысаларында Әлмәт муниципаль районында 2012-2019 елларда җир участогын бушлай алу исемлегенә 3882 гаилә кертелде, шулардан 2369 гаилә җир кишәрлекләре белән тәэмин ителде, бу- 61,03%. 2019 елда җир кишәрлеге алу исемлекләренә 373 гаилә кертелде, 265 җир кишәрлеге бирелде, күрсәткеч 71,05% тәшкил итә. Күп балалы гаиләләрне тәэмин итү өчен 140 участок формалаштырылды.

Файдаланылмый торган җир кишәрлек-ләрен 2019 елгы язгы-көзге кыр эшләренә җәлеп итү максатларында гомуми мәйданы 8,9 мең га булган 180 авыл хуҗалыгы җире тикшерелде. Тикшерү нәтиҗәләре буенча гомуми мәйданы 6045 гектар булган файдаланылмый торган авыл хуҗалыгы җирләренең 40 участогы ачыкланды, шулардан гомуми мәйданы 2814 гектар булган 19 кишәрлекне әйләнешкә кертү буенча чаралар күрелде.

Муниципаль җир контролен гамәлгә ашыру кысаларында 1085 (2018 елда – 906) җир кишәрлекләре тикшерелде, 13 – (2018 елда – 8) планлы, 30 (2018 елда – 25) планнан тыш тикшерүләр үткәрелде. Ачыкланган хокук бозулар фактлар кысаларында Татарстан Республикасы буенча Росреестр идарәсенә 32 (2018 елда – 25), Россельхознадзорның Татарстан Республикасы буенча идарәсенә – 1 (2018 елда – 4) материал төзелеп җибәрелде.

«Территориянең кадастр планында җир кишәрлегенең урнашу схемасын раслау» муниципаль хезмәте, вәкаләтле затның көчәйтелгән квалификацияле электрон имзасы белән таныкланган электрон документ формасында карарлар бирүгә күчү юлы белән камилләштерелде.

Муниципаль хезмәтләр күрсәтү нәтиҗә-ләре турында мөрәҗәгать итүчеләргә оператив мәгълүмат бирү мөрәҗәгать итүчеләргә смс-юллама җибәрү юлы белән башкарыла (2019 елда 3564 смс-белдерү җибәрелгән). Муниципаль хезмәтләр күрсәтү нәтиҗәләре буенча мөлкәткә һәм җир кишәрлекләренә хокукларның барлыкка килүен, туктатылуын һәм күчешен теркәү буенча хезмәтләрне мөрәҗәгать итүчеләргә Палатадан «бердәм тәрәзә» принцибы буенча алырга мөмкинлек бирә.

2020 елга бурычлар:

– күпбалалы гаиләләр өчен җир кишәр-лекләре булдыру һәм план күрсәткечләрен тәэмин итү;

– салым булмаган керемнәр буенча бюджетның планлы күрсәткечләрен үтәү;

– муниципаль мөлкәтне хосусыйлаш-тыруның фаразланган планын үтәү;

– җир кишәрлекләрен һәм күчемсез милек объектларын инвентарьлаштыру эшен дәвам итү;

– авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге файдаланылмый торган җирләргә муниципаль җир контролен көчәйтү;

– зиратлар биләгән җир кишәрлекләрен рәсмиләштерүне төгәлләү;

– социаль объектлар төзү өчен җир кишәрлекләрен булдыру һәм гамәлгә ашыру;

– стационар булмаган сәүдә объектлары буенча электрон сатуларга күчү;

– бирелә торган мөлкәт исемлеген арттыру юлы белән урта һәм кече эшкуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү.

Төзелеш

Төзелеш тармагын үстерү, районда гамәлгә ашырыла торган кайбер социаль-икътисадый мәсьәләләр рәтендә беренчеләрдән булып тора.

2019 елда 130 464 м^2 торак файдалануга тапшырылды, бер кешенең гомуми мәйдан белән тәэмин ителеше 27,6 м^2 (0,6 м^2 га үсеш).

Социаль ипотека программасы буенча 2019 елда район территориясендә 628 фатирлы 3 торак йорт, өлешле төзелештә катнашучылар хисабына 319 фатирлы 2 йорт төзелде һәм файдалануга тапшырылды.

Республика программаларын гамәлгә ашыру кысаларында социаль инфраструктура объектларын төзү һәм капиталь ремонтлау эшләре тулы күләмдә башкарылды:

«Көнбатыш капка» микрорайонында һәм икенче микрорайонның Тынычлык урамында ясле төркемнәре белән һәркайсы 220 урынлы 2 балалар бакчасы төзелде;

12 балалар бакчасы ремонтланды: 7 шәһәр (№39 «Золотой петушок», №33 «Незабудка», №45 «Космос», №27 «Нэни куллар», №47 «Энже бортеге», №48 «Веснянка», №38 «Дельфин») һәм 5 авыл бакчасы.

Түбән Мактама Тельман урамында «Импульс» һәм «Аэронавт» 2 яшүсмерләр клубы ремонтланды;

«Березка» балалар савыктыру лагеренда 3 спорт мәйданчыгы (футбол кыры, баскетбол кыры, тренажерлар) ачылды;

Кузайкино авылында участок хастаханәсенә, Әлмәт район дәүләт ветеринария берләшмәсенә һәм Чуаш Сәрәнендә авыл советы бинасына капиталь ремонт ясалды;

Яңа Троицкий авылында блок-модульле ФАП һәм Кәләй станциясендә табиб амбулаториясе куллануга тапшырылды.

«Мәдәният» милли проекты кысаларында Миңлебай станциясендә 200 урынлык мәдәният йорты төзелде.

Сәламәтлек саклау объектларын модернизацияләү дәвам итте. Республика ярдәме белән перинаталь үзәге булган балалар хастаханәсенә капиталь ремонт ясалды һәм янкорма төзелде.

Онкология диспансеры бинасында урнашкан радиология корпусын төзү тәмамланып килә. Шулай ук агымдагы елда перинаталь үзәге булган балалар хастаханәсенең яңа хирургия корпусы файдалануга тапшырылачак.

«Татнефть» компаниясе средстволарына ясалма бозлы 2 залы, гомумфизик әзерлек, тренажер, алка кертергә өйрәнү заллары (синтетик бозлы махсус мәйданчык), 85 урынлы ашханә һәм банкет залы, хоккей мәктәбе администрациясе өчен бүлмәләр, медицина пункты, кер юу, сауна, 14 чишенү урыны җиһазландырылган хоккейчыларны әзерләү үзәге төзелеше проекты гамәлгә ашырылды. Өченче һәм дүртенче катларда яшь спортчылар өчен 75 урынга исәпләнгән тору урыны да бар. Хоккей мәктәбе территориясендә ачык һавада шөгыльләнү өчен тагын бер спорт мәйданчыгы төзелде.

«Татнефть» ГАЖ ярдәмендә Урсала, Кичүчат, Яңа Никольский мәдәният йортларына капиталь ремонт ясалды.

Соңгы елларда иҗтимагый киңлекләрне төзекләндерү һәм уңайлы шәһәр мохите булдыру мәсьәләләре беренчел әһәмияткә ия.

Заманча шәһәр мохитен формалаштыру буенча республика программасы кысаларында һәм “Татнефть” компаниясе ярдәме белән үзәк Ленин урамының Мәрҗанидан алып Чехов урамнарына кадәр булган участогында җәяүлеләр зоналарын, фасадларны һәм керү төркемнәрен төзекләндерү эшләре башкарылды.

Нефтьчеләр средствосына шәһәр сусаклагычының янәшәдәге территориясен реконструкцияләү: төбен тирәнәйтү эшләре, плотина, су үткәрү һәм су җибәрү

корылмалары, су алу өчен мәйданчыклар, җәяүлеләр күпере төзү, велосипед юллары, җәяүле йөрүләр һәм йөгерү өчен махсус юллар төзү эшләре башкарылды.

Нефтьчеләр ярдәме белән тормышка ашырылачак тагын бер масштаблы проект – Дала Зәе елгасында Әлмәт сусаклагычы янындагы территориянең мастер-планын эшләү. Проектның максаты – 1700 гектар мәйданлы территорияне үзләштерү һәм аны, шәһәр мохитенең заманча стандартларын исәпкә алып, әһәмиятле иҗтимагый киңлеккә әверелдерү, шул ук вакытта аның табигый тәңгәллеген саклап калу.

30 январьдә ачык халыкара архитектура-шәһәр төзелеше бәйгесенең беренче сайлап алу этабы тәмамланды. «Татнефть» ГАҖ генераль директоры Н.Ө. Маганов җитәкләгән жюрига Татарстан Республикасы министрлыклары һәм ведомстволары вәкилләре, шулай ук территорияләрне комплекслы үстерү һәм киңлекләрне планлаштыру өлкәсендә Россия һәм халыкара экспертлар керде. Дөньяның 16 иленнән 115 компаниядән кергән 44 гариза нәтиҗәләре буенча 3 финалист сайланды. Конкурска нәтиҗәләр апрельдә ясалачак.

2018 елның декабреннән гамәлгә ашырыла торган озак көтелгән проект – «Көнбатыш капка» микрорайонында инженерлык мәктәбе төзү. Бүген балалар яшәү урыны буенча түгел, ә ерак мәктәпләргә йөреп укырга мәҗбүр. 858 укучыга исәпләнгән мәктәп агымдагы елның 1 сентябренә ачык булырга тиеш.

2020 елга төзелеш өлкәсендә төп бурычлар түбәндәгеләр:

– торак төзелеше планын үтәү;

– социаль инфраструктура объектларын төзү, реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлау өлкәсендә республика һәм федераль программаларны алга таба гамәлгә ашыру;

– 3 яшүсмерләр клубын, 13 балалар бакчасын, Апак торак пунктында авыл советы, Әлмәт физик культура көллиятенең укыту корпусы һәм тулай торагы, Геофизическая урамындагы ветеринария, сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен Әлмәт һәм Рус Акташ мәктәп-интернатлары мәктәпләре, Рус Акташы урта мәктәбе , Тельман урамындагы балалар китапханәсе биналарыны капиталь ремонтлау;

– «Березка» балалар савыктыру лагеренда 4 спорт мәйданчыгы, йокы корпуслары һәм клуб төзү, Урсалабаш авылында блок-модуль технологиясе буенча ФАП һәм Әлмәт шәһәрендә табиблык амбулаториясе;

– балалар хастаханәсенең хирургия корпусын, Әлмәт онкология диспансерының радиология корпусын, «Көнбатыш капка» микрорайонында мәктәп төзүне тәмамлау;

– Урсалы микрорайонында 140 урынга исәпләнгән һәм Түбән Мактама шәһәр тибындагы бистәдә 220 урынга исәпләнгән балалар бакчалары төзү, бу ясле төркемнәр белән тәэмин ителеш проблемасының кискенлеген киметергә мөмкинлек бирәчәк.

– Шевченко һәм Объездная урамнары белән чикләнгән «Дружба» һәм «Агропоселок» микрорайоннары өчен шәһәр территориясенең архитектур-шәһәр төзелеше концепциясен эшләү.

Юл хуҗалыгы һәм транспорт

Ел саен юл хуҗалыгы торышын яхшыртуга юнәлтелгән системалы эш алып барыла.

Хисап елында шәһәр һәм районның юл-транспорт инфраструктурасын үзгәртеп коруга 1,4 млрд сумнан артык акча юнәлдерелде. Гомуми озынлыгы 26 км булган региональ әһәмияттәге автомобиль юлларын ремонтлауга республика бюджетыннан 362,4 млн сум акча бүленде.

Республика бюджеты акчалары исәбеннән:

– шәһәрнең үзәк өлешендә – Пушкин, Тынычлык, Свердлов, Кече Әминов, Кече Шевченко урамнарына һәм квартал эчендәге юлларга, шулай ук шәхси сектор урамнарына ремонт ясалды: РТС районында, Иске Әлмәттә, Урсалыда, Петуховкада, Тихоновкада;

– «Каенкай», «Яңа Чишмә» һәм «Ручеек» бакча җәмгыятьләренә керү юллары төзелде;

– 2,5 км озынлыктагы «Березка» лагерена килү юлын ремонтлады;

– 50 млн сум республика бюджетыннан авыл юлларында вак таш түшәүгә юнәлтелде. 9 авылдагы гомуми озынлыгы 9 км булган 13 урам норматив хәлгә китерелде.

Муниципаль юл фонды акчасына гомуми озынлыгы 2,6 км: Клара Цеткин (Тукайдан алып Чеховка кадәр); Маяковский (Тимирязевтан Шевченкога кадәр); Белоглазов (Радищевтан Чеховка кадәр); Объездная (Төзүчеләрдән Сургутскаяга кадәр) урамнарнында ремонт эшләре башкарылды.

Гражданнарның үзара салымы программасы кысаларында агымдагы елда авыл җирлекләре юлларын ремонтлауга (асфальтлаштыру, вак таш түшәү, чокырлар ремонты) 20 млн сумнан артык акча җибәрелде, 20 авыл җирлегендә юллар ремонтланды.

«Татнефть» компаниясе генераль директоры Н.Ө. Маганов ярдәме белән 2016 елдан ел саен шәһәр урамнарын ремонтлауга зур инвестицияләр бирелә. Соңгы 4 елда 30 км озынлыктагы 30 шәһәр урамында ремонт үткәрү мөмкин булды. 2019 елда магистраль урамнар: Риза Фәхретдин (Индустриаль урамнан алып СУ-5 боҗрасына кадәр) Изаил Зарипов (Шевченкодан алып Колшәрип боҗрасына кадәр); Совет (Чеховтан Барудига кадәр); Монтажная; Түбән Мактамада Промышленная да ремонт эшләре башкарылды.

50 млн сум өстәмә рәвештә нефтьчеләр тарафыннан Урсала микрорайонындагы 28 урам ремонтына бүлеп бирелде, шул исәптән күпбалалы гаиләләр өчен торак төзелешенә бүлеп бирелгән җир кишәрлекләрендә: Весенняя, Беляева, Магистральная, Возрождение, Хезмәт ветераннары, Кояшлы һәм башкалар. Бу муниципалитет адресына килә торган бик күп тәнкыйть мөрәҗәгатьләрен туктатырга мөмкинлек бирде.

Өстәмә рәвештә акчалар нефтьчеләр тарафыннан юлларны ремонтлауга бүлеп бирелде:

– Югары Мактама, Бишмунча һәм Ерсубайкино авылларында;

– «Дружба» микрорайонындагы Мөхәммәтҗанов, Худяков, Ибраһимов урамнары;

– М5 микрорайонында – күп балалы гаиләләр өчен торак төзелешенә бүлеп бирелгән җир кишәрлекләрендә (Ана Даны, Айвазовский, Шомыртлы).

50 млн сум акча ТИҮ территорияләрен төзекләндерүгә бүлеп бирелде.

2019 елда барлыгы 78 км автомобиль юлы ремонтланды.

«Татнефть» ГАҖ акчаларына велоюллар инфраструктурасын төзүнең 4 этабын гамәлгә ашыру дәвам итте. Совет, Нефтьчеләр, Зарипов урамнары буйлап велоюллар төзелде. Әлеге программа кысаларында Урсалда һәм Комсомол

паркында тротуарлар төзелде, Түбән Мактама гомуми велочелтәр белән берләштерелде. 4 ел эчендә 107 км велоюл һәм 47 км якындагы тротуар төзелде.

Юл эшләренең сыйфатын яхшырту максатларында һәм «Татнефть» компаниясенең иганәчелек ярдәме белән «Транспроект» АҖ эксперт компаниясе яңадан җәлеп ителде, ул юл-төзелеш эшләре циклы дәвамында урамнарны, ТИҮ территорияләрен ремонтлау сыйфатына, велосипед юлларын төзүгә бәйсез төзелеш контролен гамәлгә ашырды.

Районның муниципаль маршрут челтәре 30 маршруттан тора: 14 шәһәр яны автобус маршруты, 7 шәһәр автобус маршруты, 6 троллейбус маршруты һәм 3 сезонлы маршрут бакчачылык ширкәтләренә йөри.

Маршрут челтәрен киңәйтү максатыннан якын киләчәктә троллейбус линиясе белән «Көнбатыш капка» һәм «Яшьлек» микрорайоннары тоташачак. Бүгенге көндә әзерлек эшләре алып барыла, автоном йөрешле яңа троллейбуслар маршрут сала. «2018-2028 елларга Әлмәт муниципаль районының транспорт инфраструктурасын комплексылы үстерү» муниципаль программасы кысаларында 2020 елга беренче чираттагы бурычлар:

– автомобиль юлларын сыйфатлы ремонтлау;

– алга таба күп балалы гаиләләр өчен торак төзелешенә бүлеп бирелгән җир кишәрлекләрен юл-транспорт инфраструктурасы белән тәэмин итү;

–ишегалды территорияләрен төзек-ләндерү планлаштырыла торган «Безнең ишегалды» республика программасын гамәлгә ашыру;

– юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәсендә килгән зыяннарның һәм үлемнәрне таба киметүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру;

– җәмәгать транспортының яңа маршрутларын ачу;

– иҗтимагый киңлекләрне үзгәртеп кору һәм уңайлы шәһәр мохите булдыру.

Торак-коммуналь хуҗалык

Торак-коммуналь хуҗалык өлкәсе иң мөһимнәрдән санала һәм актуаль булып кала бирә.

Торак фондына капиталь ремонт ясау программасы әлеге тармакның мөһим юнәлеше булып тора. Ул яшәү сыйфатын яхшыртуга һәм уңайлы итүгә юнәлдерелде.

2019 елда 410 млн сумнан артык суммага 64 торак йортка капиталь ремонт ясалды, шуларның 13 ендә 35 лифт алыштырылды.

Программа гамәлдә булган вакытта 2008 елдан башлап 3,8 млрд сумлык 590 торак йортта капиталь ремонт ясалды. 91 меңнән артык кеше яшәү шартлары яхшыртылды.

2015 елдан «Татнефть» ГАҖ ярдәмендә «Минем яраткан ишегалдым» программасы уңышлы гамәлгә ашырыла, аның ярдәмендә күпфатирлы торак йортлар территориясендә 105 балалар уен мәйданчыгы куелды.

Хисап елында шәһәрдә 2,1 млн сумлык 9 балалар уен мәйданчыгы урнаштырылды.

Торак-коммуналь хуҗалык өлкәсендә мөһим күрсәткечләрнең берсе – халыкның түләүләр җыю дәрәҗәсе.

Әлмәт районында «Татэнергосбыт» АҖнең Үзәкләштерелгән исәп-хисап үзәге эшли башлады, ул агент килешүләре нигезендә идарәче оешмаларның торак-

коммуналь хезмәтләр өчен түләү счетларын формалаштыру буенча хезмәтләр күрсәтә.

Шәһәр халкы мәнфәгатьләрен кайгырту йөзеннән «Ачык Әлмәт» мәгълүмат-аналитика системасы уңышлы эшли. Идарәче компанияләр һәм подрядчы оешмалар системасы гамәлдә булган чорда 24000 дән артык гариза үтәлде, шулардан: 2016 елда – 2240, 2017 елда – 5375, 2018 елда – 7407, 2019 елда – 9064 гариза керде.

Проектны үстерү кысаларында информацион – аналитик «Ачык шәһәр» мобиль кушымтасы системасы эшли, ул шулай ук заявкалар бирергә, торак-коммуналь хуҗалыктагы актуаль сорауларны хәл итәргә, заявкаларны үтәү сыйфаты турында фикерләр калдырырга һәм индивидуаль исәпләү приборлары күрсәтмәләрен бирергә мөмкинлек бирә.

Шәһәрдә «Куркынычсыз шәһәр» аппарат-программа комплексы кысаларында иминлек дәрәҗәсен күтәрү һәм җинаятьчелек дәрәҗәсен киметү максатында кешеләр күпләп җыела торган урыннарда 200 камера: 1476 камера – сәламәтлек саклау, мәдәният, спорт, сәүдә, социаль яклау, мәгариф, кунакханә объектларында, 2025 камера – 548 күп фатирлы торак йортта эшли.

2018 елдан хокук бозучыларны эзләү, яшәүчеләрне теркәү һәм яшәү кагый-дәләренең үтәлешен контрольдә тоту максатыннан Россия Федераль иминлек хезмәтенең ТР буенча идарәсе бүлеге, Татарстан Республикасы буенча Россия Эчке эшләр министрлыгы белән берлектә йөзләрне тану системасы белән берләштерелгән фронталь IP-камералар урнаштырылды.

2019 елда әлеге юнәлештә эш дәвам иттерелде, «Татнефть» ГАҖ акчасына кешеләр күпләп җыела торган урыннарда һәм күпфатирлы йортларда йөзләрне тану функциясе белән 100 фронталь IP-камера урнаштырылды, шуның нәтиҗәсендә Әлмәт районы буенча Россия Эчке эшләр министрлыгы бүлеге тарафыннан эзләүдә булган 8 һәм административ хокук бозган өчен 26 кеше тоткарланды.

«Шәһәр автомобиль юллары идарәсе» МУП көче белән урам-юл челтәрен, велоюллар, тротуарлар, яшел зоналар, күперләр, парклар, скверлар, шәһәр зиратларын карап тоту һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча системалы эш алып барыла. Хисап елында 178 мең $м^3$ кар чыгарылды.

2019 елның кышкы чорында квартал эчендәге территорияләрдән идарәче компанияләр тарафыннан 16 мең $м^3$ кар чыгарылды, 485 күпфатирлы торак йортта түбә чистартылды.

2018 елдан Әлмәт канализациясенең чистарту корылмаларын реконструкцияләү эше алып барыла, аны үтәү 6 этапта (2021 елга кадәр) каралган. Чистарту корылмаларын реконструкцияләүгә гомуми чыгымнар 1,3 млрд сум тәшкил итә (федераль, республика һәм җирле бюджетлар акчалары). Проект агып төшүче суларны чистартуның заманча технологияләрен куллануны күздә тота.

«Әлмәт-Водоканал» акционерлык җәмгыяте «Чиста су» программасы буенча Урсалы микрорайонында су белән тәэмин итүнең бүлү челтәрләрен проектлау һәм төзү дәвам итә. Программаны гамәлгә ашыру чорында 2013 елдан 2019 елга кадәр 22,5 км суүткәргеч челтәр салынды, 2019 елда – 5,8 млн сумга 3,8 км.

2019 елда «Әлмәт-Водоканал» акционерлык җәмгыяте су белән тәэмин итү челтәрләрен капиталь, агымдагы ремонтлау һәм реконструкцияләү буенча 4,7 млн. сумлык күләм башкарды, концессион килешү буенча 278 мең сумлык суүткәргеч торбалар яңартылды.

Иҗтимагый зоналарның мәйданын арттыру максатында «Әлмәт җылылык челтәрләре» АҖ көче белән Белоглазов урамындагы 2 нче район котельныенда койманы күчерү эшләре башкарылды.

2019 елда 8 торак пунктта авария хәлендә булган котельныйларны алмаштырып төзү мәсьәләсе хәл ителде һәм 62 млн. сум күләмендә финанслау чыганаклары билгеләнде.

2020 елда торак-коммуналь хуҗалык өлкәсендә өстенлекле бурычлар булып түбәндәгеләр тора:

– күпфатирлы торак йортларга капиталь ремонт ясау программасын гамәлгә ашыру;

«Безнең ишегалды» республика программасын гамәлгә ашыру

– муниципаль торакны инвентарьлаштыру;

– торак-коммуналь хезмәтләр өчен электрон түләүләрнең популярлыгын арттыру юнәлешендә халык белән эшләү;

– 8 торак пунктта котельныйлар төзү;

– канализациянең чистарту корылмаларын реконструкцияләү эшен дәвам итү.

Территориаль иҗтимагый үзидарә

Шәһәр микрорайоннарында яшәү-челәрнең көнүзәк социаль мәсьәләләрен хәл итү өчен Әлмәттә 36 территориаль иҗтимагый үзидарә эшли (алга таба – ТИҮ).

Территориаль иҗтимагый үзидарә-ләрнең катнашуы нәтиҗәсендә ел саен халыктан кергән мөрәҗәгатьләр нигезендә ишегалларын төзекләндерү эшләре планы формалаша.

Хисап чорында республика һәм муниципаль бюджетлар акчаларына 50 млн сум күләмендә 12 йортның квартал эчендәге юлларына ремонт ясалды.

«Татнефть» ГАҖ ярдәмендә 2019 елда 52 ишегалдында юл өслеген, су китү юлларын, керү төркемнәрен, ишегалды территорияләрен ремонтлау, коймалар, пандуслар спорт мәйданчыкларын, эчке мәйданчыкларны урнаштыру, агач утырту, корт инфраструктурасын ремонтлау эшләре башкарылды, Урсала микрорайонында мәдәният йорты ремонтланды. Нефтьчеләр тарафыннан Урсала микрорайонындагы 28 урамны ремонтлауга өстәмә рәвештә 50 млн сум бирелде, шул исәптән торак төзелешенә бүлеп бирелгән җир участокларында да.

Территорияләрне төзекләндерүдә «Татнефть» структурасына кермәүче ТИҮнең баш предприятиеләре дә катнаша, алар эстетик күренешне, микрорайоннарда инфраструктураның эш торышын тәэмин итә.

«Татарстан Республикасында елның иң яхшы ТИҮ» конкурсы кысаларында 11 ишегалдында кече архитектура формаларын урнаштыруга грант ярдәме күрсәтелде, 5 ишегалдында квартал эчендәге яктырту эшләре башкарыла.

2019 елда, «Безнең ишегалды» торак территорияләрен төзекләндерү буенча республика проекты кысаларында микрорайоннарда яшәүчеләр белән 34 очрашу уздырылды. Йортларны төзекләндерүнең перспектив планнары турында фикер алыштылар, инициативалар, киңәшләр, теләкләр тыңланды. Очрашуларда шәһәр һәм район башкарма комитетының барлык җитәкчеләре, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатлары, шәһәр хезмәте службалары, ресурс оешмалары вәкилләре, ТИҮ рәисләре, идарәче компанияләргә хезмәт күрсәтүчеләр катнашты. 2020 елга иң яхшы белгечләрне җәлеп итеп 178 ишегалды территориясен ремонтлау планлаштырыла.

Атна саен сишәмбе һәм җомга көннәрен-дә җәмәгатьчелек көчләрен – ДНДны җәлеп итеп оператив-профилактик чаралар-үткәрелә. Әлмәттә ирекле халык дружинасы саны 165 кеше булган 26 отряд исәпләнә. 2019 ел йомгаклары буенча Әлмәт шәһәре һәм Әлмәт муниципаль районы территориясендә 312 профилактик чара уздыру барышында ДНД әгъзасы булган 4901 кешене берләштерелгән халык дружиналары тарафыннан 2 409 административ хокук бозу һәм 24 җинаять ачыклауда ярдәм күрсәтелде. ДНД әгъзалары 49 массакүләм чара уздырганда җәмәгать тәртибен саклауда катнашты.

Шәһәр территориясендә җәмәгать тәртибен тәэмин итүдә актив эшчәнлеге өчен Россия Эчке эшләр министрлыгы приказы нигезендә Әлмәт районы буенча бүлекнең 3 әгъзасына рәхмәт белдерелде. Шулай ук 2019 елның июнендә халык дружинасының 20 актив әгъзасына бассейнга «Мирас» һәм спорт савыктыру комплексының тренажер залына абонементлар бирелде.

Территориаль иҗтимагый үзидарәләрнең эшчәнлеге күпкырлы, ул хуҗалык проблемалары белән генә чикләнмичә, халык белән көндәлек эшкә нигезләнә.

Ел саен ТИҮ территорияләрендә Яңа ел чыршысын ачу, «Балаларны яклау көне», «Ишегалды бәйрәме», «Өлкән кешеләр көне», «Җиңү көне», «Мәктәпкә җыенырга ярдәм ит», ветераннарның юбилярларын котлау чаралары үткәрелә.

2020 елга бурычлар:

– гражданнарның социаль якланмаган категорияләре белән эшләү;

– хокук тәртибен саклауда ярдәм күрсәтү;

– микрорайонда яшәүчеләрнең ял эшчәнлеген оештыру.

Экология һәм табигатьтән файдалану

2019 елда табигатьне саклау чараларын гамәлгә ашыру йомгаклары буенча Әлмәт муниципаль районы әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге казанышлары өчен «ЭКОлидер» республика конкурсында җиңүче булды.

Санитар-экологик икеайлык нәтиҗәләре буенча район дүрт ел дәвамында беренчелекне саклап кала.

Табигатьне саклау буенча уңышлы эшчәнлек нәтиҗәсендә безнең район «Мәктәп экопатруле» республика конкурсында «Иң яхшы муниципаль район» булып танылып, «Макулатура тапшыр – агачны коткар!» дип аталган федераль экология проектының район этабында җиңүче булды (47,8 тонна макулатура җыелган), «Дюраселл Раша» Россия бүлекчәсе белән берлектә Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы үткәрә торган акциядә 7,5 тонна эшләнгән батарея җыеп иң актив катнашучы дип танылды.

Шәһәрне яшелләндерү эше дәвам итте. 2019 елда шәһәрдә һәм районда барлыгы 16 503 агач утыртылган, шулардан: 1 203 эре үлчәмле декоратив агач, 6 300 эре үлчәмле ылыслы, 9 000 ылыслы агач. «Татнефть» ГАҖ генераль директоры Наил Өлфәт улы Магановның финанс ярдәме белән соңгы дүрт ел дәвамында шәһәр территорияләрендә 6 мең эре декоратив агач утыртылды.

Традиция буенча район «Эковесна», «Эколидер», «Мәктәп экопатруле», «Яшә урман», «Урман атнасы», «Урман утырту көне», «Татарстанның урманнары чисталыгы», «Чиста яр» табигать саклау республика акцияләрендә катнаша.

Хисап елында «Агачны бергәләп саклыйк» акциясе барышында 27,7 тонна макулатура җыелды, халыкка 1200 җимеш бирә торган алмагач һәм 9 мең пихта һәм нарат үсентесе бирелде.

2019 елда уку йортлары территория-ләрендә авария хәлендәге агачларны кисү эшләре башланды, урынына яшь үсенте утырту шарты белән 938 агач киселде.

Урман-Кәләй авылында тәүлегенә 100 $м^3$ метр куәтле локаль чистарту корылмалары төзелә башлады. Су сиптерү канализациясенең 13 ноктасында чистарту корылмаларын төзүгә проект-смета документациясе эшләнә.

табигатьне саклау буенча 2020 елга түбәндәге чаралар планлаштырылган:

– Дала Зәе елгасында һәм шәһәр сусаклагычында рекреация зонасын төзекләндерү;

– шәһәр территориясендә эре үлчәмле агачлар утырту эшен дәвам итү;

– яңгыр канализациясе ташлау нокталарында чистарту корылмалары төзү;

– Р.Акташы авылында каты көнкүреш калдыклары полигонын рекультивацияләүгә проект-смета документациясен эшләү;

– «Экология» милли проекты кысаларында шәһәр күлен реабилитацияләү;

– Петуховка микрорайонында канализация төзүнең I этабы;

– район территориясендә кече елгаларны чистарту һәм тирәнәйтү;

– рөхсәтсез ачылган чүплекләрне бетерү;

– халыкның экологик белемен һәм экологик культурасын арттыру.

Авыл хуҗалыгы

Район территориясендә 86 авыл хуҗалыгы товар җитештерүчесе, 22 җаваплылыгы чикләнгән ширкәт, төрле милек рәвешләрендәге 64 крестьян (фермер) хуҗалыгы эшчәнлек алып бара. Районның чәчүлек мәйданнары 83 мең гектардан артык.

Бүгенге көнгә барлык категорияләрдә авыл хуҗалыгы продукциясенең тулаем күләме 1 млрд 501 млн сум тәшкил итә (2018 ел дәрәҗәсенә карата 105%).

Авыл хуҗалыгы продукциясен сатудан акчалата керем 1 млрд 122 млн 686 мең сум тәшкил итә (2018 елга карата 101%).

2019 елда районның агросәнәгать комплексы 40 мең гектардан артык бөртекле һәм кузаклы культуралар чәчте. Кырлардан 97 мең тоннадан артык ашлык җыелды, бу 2018 елгы күрсәткечкә карата 104% тәшкил итә.

Агымдагы елда районыбызның агросәнәгать комплексына грантлар, авыл хуҗалыгы товар җитештерүчеләренә субсидияләр рәвешендә федераль һәм республика бюджетларыннан 163 млн сумнан артык финанс ярдәме күрсәтелде.

2019 ел йомгаклары буенча эре мөгезле терлекләр саны 10 мең башка җитте, 19 мең тоннадан артык сөт җитештерелде, бер сыердан 5026 кг күләмендә.

Терлекчелек продукциясен төп җитештерүче – Н.Е. Токарликов исемендәге акционерлык җәмгыяте. 2018 елда файдалануга төзеп кулланууга тапшырылган комплекс районыбызга сөт җитештерү күләмнәрен тотрыкландырырга һәм терлекчелек өлкәсендә югары күрсәткечләргә ирешергә мөмкинлек бирде. 2019 елда комплекста планлаштырылган барлык объектлар тулысынча сафка басчтырылды, 2020 елда өстәмә рәвештә «Карусель» системасының 60 урынлы сөтчелек залын төзү планлаштырыла.

Фермер Алексей Заикин үзенең эшчәнлеген сарык үрчетү юнәлешендә уңышлы алып бара. Хуҗалыктагы баш саны 1600 башка җитә. Крестьян-фермер хуҗалыгы планнарында 2022 елда сарыклар санын 5 мең башка җиткерү, сарыклар комплексын төзү инвестицион проектын гамәлгә ашыру, 500 башка исәпләнгән корпус төзелешенең беренче этабы төгәлләнде инде. Сарык үрчетү

биналарын төзү буенча инвестицияләр 26 млн сум тәшкил итә. Татарстан Республикасы Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгы программасын гамәлгә ашыру кысаларында Абердин Ангусс токымындагы ит терлегенең баш саны хуҗалыкта 260 башка җитте.

2017 елдан башлап район территория-сендә Рус Акташы һәм Ямаш авыллары янында «Авыл» авыл хуҗалыгы кооперативы эшчәнлек алып бара, «Яшелчә үзәне» проекты фермерларга һәм авыл халкына алга киткән инфраструктура, магистраль су, махсус техника булган югары технологияле кырда эшләргә мөмкинлек бирә. Үткән елда проектны гамәлгә ашыру дәвам итте. 170 гектар мәйданда 17 фермер 1250 тоннадан артык продукция җитештерде: кишер, чөгендер, пекин кәбестәсе, брокколи, айсберг салаты, кура җиләге һәм җиләк-җимеш. Яшелчә саклагыч склад суыткыч, электр төягеч, ваккумлы төргәкләр һәм төргәкләү линияләре өчен аппарат белән җиһазландырылган.

Терлекләрнең баш санын арттыру һәм авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерү максатларында 2020-2025 елларга Әлмәт муниципаль районы авыл хуҗалыгы тармакларын үстерү планы эшләнде, анда терлекчелек һәм үсемлекчелек продукциясен үстерү нокталары күрсәтелә.

2020 елга бурычлар:

– терлекчелек һәм үсемлекчелек өлкәсендә заманча технологик процесслар кертү;

– терлекчелек продукциясен җитештерүне 5 %ка арттыру;

– үсемлекчелек продукциясен җитештерүне 10 %ка арттыру;

– минераль ашламалар туплауны арттыру;

– орлык материалын ел саен югары репродукцияләргә яңарту.

Авыл җирлекләрен үстерү

Авыл территорияләрен инфраструктур үстерүгә – яшәү, мәгариф, ял итү, спорт белән шөгыльләнү өчен лаеклы шартлар булдыруга зур игътибар бирелә.

9 җирлектә юл-урам челтәрен норматив хәлгә китерү программасы кысаларында (Бута, Кичү, Колшәрип, Мәмәт, Яңа Троицкий, Түбән Мактама, Яңа Никольский , Яңа Кәшер, Иске Михайловка) 9 км юл ташлы -ком (2016 елда – 14 км юл, 2017 елда – 13,5 км юл, 2018 елда – 11 км юл) төзелде.

2020 елга 9 нчы җирлектә (Рус Акташы, Урман-Кәләй, Югары Актүбә, Колшәрип, Мәмәт, Миннебай, Елховой, Аппак, Борискино) 9 км юл төзү планлаштырыла. «Татнефть» компаниясе бүлеп биргән акчага Югары Мактама авылына керү юлына, Бишмунча авылында Совет урамнарына асфальт түшәлде, Ерсубайкино авылы эчендәге вак ташлы юлларга ремонт ясалды. Түбән Мактамыны комплекслы үстерү кысаларында Экология бистәсенең 9 урамында юллар төзелде.

Районның 11 торак пунктында (Березовка, Багряж-Никольск, Бишмунча, Кама-Елга, Кичуй, Колшәрип, Миннебай, Миннебай станциясе, Сөләй, Туктар, Урсалабаш) яктылык диодлы лампалар, яктырткычларны алмаштыру һәм урнаштыру эшләре башкарылды. 2020 елда районның 15 торак пунктында яктырткычлар, урам яктырткычлары белән идарә итү шкафлары (Ямаш, Петровка, Сөләй, Бишмунча, Кама-Елга, Елхово, Иске Михайловка, Иректе, Наратлы, Яңа Кәшер, Ак Чишмә, Яңа Чишмә, Салкын Алан, Сосновка) урнаштыру планлаштырыла.

Кәләй станциясе бистәсендә нефтьчеләр ярдәмендә канализациянең искергән челтәрләре белән проблема хәл ителгән диярлек: су чыгару челтәрләрен алыштыру һәм чистарту корылмаларын монтажлау тәмамланып килә.

Тәхәветдинов һәм Җәләев гаиләләре ярдәме белән Габдрахман авылында яңа спорт комплексы файдалануга тапшырылды, балалар бакчасы төзелде. Белем бирү сыйфатын яхшырту һәм профессиональ кадрларны җәлеп итү максатында укытучылар өчен ике катлы, сигез фатирлы йорт төзелде, 7 300 метр сүүткәргеч алыштырылды, 2 500 метр юлга асфальт салынды, авыл музее төзелеше һәм мәчеттә ремонтэшләре башлады.

Бута, Бишмунча, Кичүчат, Миннебай, Яңа Троицкий, Сөләй, Тихоновка һәм Ямаш авылларында балалар өчен уен комплекслары куелды.

Сиренькино һәм Иске Михайловка авылы җирлекләре республика ярдәме белән тракторлар сатып алдылар. Яңа Никольский авылында «Чиста су» программасы кысаларында сүүткәргеч челтәрләр реконструкцияләнде.

Республика смотр-конкурсы йомгаклары буенча Габдрахман, Аппак, Клементейкино, Түбән Мактама, Тайсуган һәм Ямаш җирлекләренә «Шевроле-Нива» автомобиле бирелде.

Ел саен уздырыла торган традицион экологик икеайлык чорында, халык катнашканда, җирлекләр территорияләрен һәм автомобиль юлларының юл буе полосаларын санитар чистарту үткәрелә. Ачыкланган чүплекләрне бетерүдә нефтьчеләр ярдәм итә. Җирлекләрдә каты көнкүреш калдыклары полигоннарының күпчелек өлеше бетерү махсус билгеләнгән бункер мәйданчыклары ярдәмендә мөмкин булды. Авыл кешеләре «Чиста ярлар» акциясендә актив катнашып төзекләндерү эшләрен башкардылар һәм су объектлары һәм чишмәләр тирәсен җыештыруны оештырдылар.

2014 елдан башлап районның авыл җирлекләре территорияләрендә гражданнарның үзара салымы буенча җирле референдумнар үткәрелде.

2019 елда традицион референдумнар урынына җыеннар узды. Алар районның һәр торак пунктында үткәрелде, аларда 30дан артык аларда сайлаучы катнашты. Үткәрелгән 72 җыеннан 66 сы узган дип табылды. Төрле торак пунктларда түләүләр күләме 200 сумнан 5600 сумга кадәр билгеләнде. Түләүнең максималь күләме Салкын Аланда яшәүчеләр тарафыннан – 5600 сум (авыл ихтыяҗлары өчен трактор сатып алуга), Болгар-1дә – 2000 сум (яңа су скважинасы бораулау өчен), җыеннар Рус Акташында, Тихоновкада һәм Түбән Мактамада үткәрелде. Әмма, халыкның килү дәрәҗәсе түбән булу сәбәпле, узмады дип танылды.

Җыенда авыл кешесен борчый торган традицион сораулар каралды: юлларны төзекләндерү һәм төзү, урамнарны яктырту, су белән тәэмин итү системалары, һәйкәлләр, зиратлар, чишмәләр.

Шәхси ярдәмче хуҗалыкларга ярдәм итү максатында 2017 елдан авылда кече эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү буенча 3 еллык программа эшли.

2019 елда:

– 8 шәхси ярдәмче хуҗалык минифермалар төзүдә катнашты. Татарстан Республикасы һәм Әлмәт муниципаль районы бюджетларыннан 3 млн 300 мең сум акча түләнде;

– 4 һәм аннан күбрәк сыеры булган шәхси хуҗалыкларга 15 саву җайланмасы сатып алуга 300 мең сум субсидия бирелде;

– шәхси ярдәмче хуҗалыклар тарафыннан 14 сыер сатып алуга 210 мең сум күләмендә субсидияләнде;

– районда үзәкләштерелгән мал азыгы әзерләү оештырылган – хуҗалыкларга ташламалы бәядән азык әзерләү өчен кече механизация бирелде.

2020 елга өстәмә рәвештә кече механизация – чапкычлар сатып алу планлаштырыла, аларны җәйге чорда җирлек ихтыяҗлары өчен дә, терлек азыгы әзерләү өчен дә кулланырга мөмкин.

Шәһәр базары янында Ленин урамында җитештерелгән продукцияне сатуда авыл халкына ярдәм күрсәтү өчен, Кузай авылы юл-чатында 64 сәүдә урыны булган 16 сәүдә павильоны эшли.

Авыл эшкуарлыгын үстерүнең стратегик юнәлешләре – элеккечә терлекчелек, умартачылык, яшелчәчелек.

Шулай ук безнең район территориясендә кошчылык һәм балыкчылык өчен файдаланылмый торган буалар да күп.

Безгә яңа эш урыннары булдыру һәм авыл эшкуарлыгын үстерү мөһим. Авылга ярдәм итү һәм халкының тормыш сыйфатын яхшырту – авыл хуҗалыгын модернизацияләү, авыл халкының яшәү һәм эшләү өчен уңайлы шартлар тудыру дигән сүз ул.

Агымдагы елда эшчәнлекнең өстенлекле юнәлешләре булып кала:

– авыл халкының эшлекле активлыгын арттыру һәм авылда кече хуҗалыкларны үстерү программасында катнашучылар санын арттыру, кооператив хәрәкәтенә җәлеп итү;

– шәхси ярдәмче хуҗалыкларда җитештерелгән продукцияне эшкәртү һәм сату өчен мөмкинлекләр тудыру;

– гражданнарның үзара салым акчаларын үз вакытында үзләштерү;

– су җыю скважиналарын лицензияләү чараларын үткәрү, авыл халкын эчәргә яраклы сыйфатлы су белән тәэмин итү, авыл торак-коммуналь хуҗалыгын булдыру һәм оештыру;

– җирлекләр территориясендә каты көнкүреш калдыкларын аерым җыюны оештыру.

Сәламәтлек саклау

Районда уңай демографик вәзгыять саклана, ел нәтиҗәләре буенча халыкның табигый үсеше 319 кеше тәшкил итте. 2019 елда районда 2481 бала туган.

Халыкның гомуми үлеме 7,1 %ка кимеде һәм 1000 кешегә 10,4 % тәшкил итте. Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, бу халыкның структурасы өлкән яшьтәге төркем затларының өлешен арттыру ягына үзгәрү фонында бара.

2019 елда, 2018 ел белән чагыштырганда, төп сәбәпләрдән үлүчеләр саны кимүнең уңай динамикасы күзәтелә, шул исәптән: кан әйләнеше системасы авыруларыннан үлүчеләр саны 15,4 %ка, миокард инфарктыннан 25 %ка, сулыш органнары авыруларыннан 16,8 %ка, тышкы сәбәпләрдән 3,8 %ка. 11 %ы на юл-транспорт һәлакәтеннән. Хезмәткә яраклы яшьтәге гражданнар үлеме саны кимү тенденциясе саклана. Соңгы 5 елда системалы эш нәтиҗәсендә безнең районда хезмәткә сәләтле яшьтәге халыкның үлүе 34,5 %ка кимеде.

Медицина учреждениеләренең алга киткән челтәре районның аерым үзенчәлеге булып тора, бу халыкка туган шәһәрендә беренчел, махсуслаштырылган һәм югары технологияле медицина ярдәмен алырга мөмкинлек бирә.

2019 елның 1 январенә 7 дәүләт автоном медицина учреждениесе, «Татнефть» ААҖ һәм Әлмәт шәһәренең медсанчасте, республика сәламәтлек

саклау учреждениеләренең 8 филиалы эшли. Беренчел медицина ярдәме алу мөмкинлеге 51 ФАП, 3 офис гомуми практика табибы һәм педиатр, 6 табиб амбулаториясе һәм 2 участок хастаханәсе эше белән тәэмин ителә.

2019 елда халыкка югары технологияле медицина ярдәме күрсәтү программасын гамәлгә ашыру дәвам ителде, «Татнефть» ААҖ һәм Әлмәт шәһәренең Медсанчастендә республика программасы кысаларында 4000нән артык югары технологияле операция уздырылды, шуларның һәрберсе ашыгыч тәртиптә.

«Демография» милли проектын гамәлгә ашыру кысаларында Татарстан Республикасында 2019 елның 1 сентябреннән «Мобильная поликлиника» эшли башлады. «Камаз» базасында заманча күчерелмә диагностика һәм лаборатория җайланмалары белән җиһазландырылган мобиль комплекс Әлмәт муниципаль районының авыл җирлекләренә булды. 2019 елда табиблары бригадасы тарафыннан барлыгы 5561 авыл кешесе тикшерелде.

«Өлкән буын» төбәк проектын гамәлгә ашыру кысаларында Социаль яклау идарәсе белгечләре 2019 елның 1 сентябреннән авыл җирлегендә яшәүче 65 яшьтән өлкәнрәк затларны диспансеризация үткәрү өчен медицина оешмаларына алып килделәр. Пассажирларны ташу махсуслаштырылган автомобильдә алып барыла, ул сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрне транспортлау җайланмалары белән җиһазландырылган, 4 ай эчендә 687 кеше медицина ярдәме алды. Беренче чиратта, бу хезмәт 65 яшьтән өлкәнрәк аз хәрәкәтле гражданнарга күрсәтелә.

Районда 3 нче поликлиника базасында 65 яшьтән өлкәнрәк затларга махсуслаштырылган медицина ярдәме күрсәтү өчен гериатрик кабинетлар ачылды. Узган ел 773 кеше «гериатрия» профиле буенча медицина ярдәме алды, шуларның 70 е үзәк район хастаханәсенең тәүлек буе эшли торган бүлеге шартларында.

Тормыш озынлыгын арттыру буенча нәтиҗәле чаралар булып хәвеф-хәтәр факторларын анализлау, авыруларны профилактикалау һәм гражданнарны сәламәт яшәү рәвешенә этәрү тора. 2019 елда профилактик максат белән 45 мең өлкән кеше һәм һәр бала тикшерлгән. Безнең халыкны үз сәламәтлекләренә игътибар белән карарга, скриннинг медицина тикшерүе узарга өйрәтергә кирәк.

Гамәлгә ашырылучы чаралар халыкны профилактик тикшерүләр белән тәэмин итүне 27%тан 45%ка кадәр арттырырга мөмкинлек бирде. Шул ук вакытта балалар саны 100% тәшкил итте, 65 яшьтән өлкәнрәкләр 74,3%.

Авыл сәламәтлек саклау учреждение-ләрен модернизацияләү дәвам итә, республика бюджеты акчасыннан Яңа Троицкий авылында фельдшер-акушерлык пункты төзелешенә 2953,14 мең сумлык акча һәм Кәләй станциясендә 12 677,71 мең сумлык табиб амбулаториясе төзелеше тәмамланды. Кузай участок хастаханәсенә капиталь ремонт ясалды. Балалар стационары хирургия корпусын төзү дәвам итә. Онкология диспансерының радиология корпусын төзү төгәлләнеп килә.

2019 елда Татарстан Республикасы Президенты Р.Н. Миңнеханов карары белән заманча ашыгыч ярдәм автомобильләре сатып алуга акча бүлеп бирелде. Заманча медицина җиһазлары белән тулысынча җиһазландырылган 15 автомобиль алгач, без 100%ка ашыгыч медицина ярдәме станциясенең автопаркын яңарта алдык.

«Татнефть» компаниясенең финанс ярдәме нәтиҗәсендә узган елда тире-венерология диспансерында ремонт эшләре үткәрелде.

Районда беренче тапкыр 5 еллык «Әлмәт муниципаль районының сәламәтлек саклау өлкәсендә кадрлар сәясәте» муниципаль программасы расланды, районнан

медицина югары уку йортларында максатчан юллама буенча укучы студентлар саны арттырылды. «Татнефть» компаниясенең финанс ярдәме белән 11 муниципаль фатирда капиталь ремонт үткәрелде һәм 14 яңа фатир сатып алынды, Кәләйдә «Медиклар йорты»н ремонтлау дәвам итә. 29 табиб республика программасы буенча яңа йортларда фатир алды, барлыгы 46 табиблар гаиләсе өй туен билгеләп үтте.

Әлмәт муниципаль районында 2020 елның 1 январенә 602 табиб эшли (шуларның 14 е авыл җирлегендә). Узган елда гына да 81 табиб эшкә кабул ителгән, шуларның 21 е яшь белгеч.

Мәктәп укучыларының һөнәри ориентациясен киңәйтү максатыннан, Казан дәүләт медицина университеты белән берлектә Әлмәт шәһәренең 20 нче урта белем бирү мәктәбе базасында 50 бала профильле медицина классында белем ала.

Бүген цифрлы мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллануга нигезләнгән процесс кына нәтиҗәле булырга мөмкин. Һәм медицина искәрмә түгел. 45% граждан табибка электрон язылу хезмәтен кулланды, 55% электрон терминал аша турыдан-туры учреждениедә язылды. ТР Мәгълүматлаштыру һәм элемтә министрлыгы белән берлектә быел авыл җирлекләрендә медицина объектларын (табиб амбулаторияләре, участок хастаха-нәләре, фельдшер-акушерлык пунктлары) һәм гомуми практика табиблары офисларын тоташтыру мәсьәләсе хәл ителде.

Авыл халкы өчен хәзер табибка кабул итүгә читтән торып электрон язылу, диагностик тикшеренүләргә юнәлеш алу мөмкинлеге бар. 2019 елның 12 аенда әлеге хезмәттән 16368 кеше файдалана алды.

Сәламәтлек саклауны цифрлаштыру эшен киңәйтеп, районда «Цифрлы ФАП» проекты эшли башлады. Бүген табиб консультациясе алу өчен авылда яшәүчегә һәрвакыт шәһәргә чыгып йөрергә кирәкми. Турыдан-туры ФАПта телеконсультация форматында табиб киңәшләрен алырга мөмкин. Бу проект Бишмунча авылында, Иске Михайловка, Яңа Тройцкий, Яңа Никольскийда, Яшьләр бистәсендә гамәлгә ашырылды, 144 телеконсультация үткәрелде. Киләсе елда без авыл җирлекләрендә әлеге хезмәт күрсәтүне киңәйтеләчәк.

2020 елга бурычлар:

– халыкның сәламәтлеген саклау, үлемне булдырмый калу һәм гомер озынлыгын арттыру;

– беренчел медицина ярдәменнән файдалану мөмкинлеген арттыру: белгечләрнең консультациясен көтү һәм диагностик тикшеренүләр уздыру вакытын киметү;

– барлык яшьтәге кешеләрнең профилактик тикшерүләрен киңәйтү;

– сәламәтлек саклау тармагында кадрлар кытлыгын киметү өчен районга табиблар җәлеп итү;

– укытуның иң яңа методикаларын кулланып, белгечләрнең квалификациясен күтәрү;

– балалар стационары хирургия корпусын төзүне тәмамлау;

– балалар стационары өчен блок-модульле технология буенча котельный төзелешен тәмамлау;

– онкология диспансерының радиология корпусын төзүне тәмамлау;

– яңа перинаталь үзәкне (бала тудыру йортын) проектлау;

– үзәк район хастаханәсе стационарының гамәлдәге бинасын капиталь ремонтлауны һәм яңа корпусын төзүне проектлау;

– табиб амбулаториясенең блок-модуль технологиясе буенча
ДОСААФ районында һәм Урсалбаш авылында ФАП төзү.

Халыкны социаль яклау

Хисап чорында социаль ярдәм чаралары белән районның 75 мең кешесе: Бөек Ватан сугышы ветераннары, хезмәт ветераннары, хәрби хәрәкәтләр ветераннары, реабилитацияләнгән гражданнар, инвалидлар, инвалид балалар, ЧАЭСта һәлакәтне бетерүдә катнашучылар, ятим балалар, күп балалы гаиләләр, авыр тормыш хәлендә калган гаиләләр алды, аларга 650 млн сумлык ярдәм күрсәтелде.

Районда 12 меңнән артык инвалид яши, аларның 700 дән артыгы сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар,1 меңнән артыгы тумыштан инвалид. Хисап елы дәвамында индивидуаль программасы нигезендә 861 өлкән кеше реабилитацияләү үзәкләренә, 113 инвалид бала тернәкләндерү үзәкләренә җибәрелде.

Әлмәт районында 2 меңнән артык күп балалы 264 опекун, 31 тәрбиягә бала алучы гаилә яши. Аларга ярдәм итү өчен ел максатыннан 200 млн. сумнан артык акча бүлеп бирелде. Социаль контракт төзү юлы белән бер миллион сумнан артык суммага балалар белән 51 гаиләгә ярдәм күрсәтелде. Эш нәтиҗәсендә 18 кеше үзмәшгуль буларак теркәлде, 3 кеше эшкә урнаштырылды, 3 кеше шәхси ярдәмче хуҗалык үсеше белән шөгыльләнә башлады, 1 кеше алкоголизмнан арынды, 6 гаиләгә алимент түләтү өлешендә ярдәм күрсәтелде. Социаль контрактлар төзегән гаиләләрнең 61 проценты «ярлылык» чигеннән чыкты. «Опека» социаль ярдәм күрсәтү үзәгенең гаиләгә һәм балаларга социаль ярдәм күрсәтү бүлеге тарафыннан социаль куркыныч хәлдә булган 88 гаилә патронлана. 2019 елда бүлекчә хезмәткәрләре тарафыннан 18 803 социаль-көнкүреш хезмәте күрсәтелде.

Демографик ситуацияне яхшырту максатларында 2018 елның 1 гыйнвареннән беренче бала туугa бәйле рәвештә айлык яңа түләү кертелде. 2019 елда айлык түләү күләме 8896 сум тәшкил итте. Ел дәвамында әлеге түләү өчен 638 әлмәтле мөрәҗәгать иткән, аларга барлыгы 46 млн 348 мең сум акча түләнгән.

Авылда демографик хәлне яхшыртуга юнәлдерелгән икенче түләү – авыл җирлегендә кимендә өч ел даими яшәүче хатын-кызларга бер тапкыр бирелә торган түләү. 2019 ел дәвамында 89 анага 50 млн 50 мең сум түләнде, шулардан 77 хатын-кыз 50 мең сум алды, 12 хатын-кыз – 100 мең сум алды.

2018 елның 1 гыйнвареннән ана капиталы хисабына икенче бала туу сәбәпле, айлык яңа түләү кертелде. Гаиләнең һәр әгъзасына соңгы 12 айда керем 14034 күләме сумнан кимрәк булганнар айлык, 8896 сум күләмендәге түләүләрне алырга хокуклы. Ел дәвамында әлеге түләүне алуга 1,9 млн сумлык ана капиталын(гаилә) алучы 26 кеше мөрәҗәгать итте.

Ана (гаилә) капиталы исәбенә 1221 гаилә сертификатлар алды, ә 1160 гаилә торак шартларын яхшыртуга 504 млн сум юнәлдерде.

Өлкән буын гражданнарына уңайлы шартлар тудыруга аерым игътибар бирелә. Бүгенге көндә шәһәрдә һәм районда 1752 Бөек Ватан сугышы ветераны һәм Бөек Ватан сугышы ветераннарының тол хатыннары яши.

«Демография» илкүләм проектын гамәлгә ашыру кысаларында 2019 елның сентябреннән алып, 65 яшьтән өлкәнрәк, авыл җирлекләреннән, диспансеризацияләнергә тиешле 700 начар хәрәктләнүче граждан медицина учреждениесенә махсус җиһазландырылган транспортта китерелде.

Бушлай бирелә торган «Сиделка» хезмәт күрсәтү проекты старт алды. Мондый хезмәттән 31 кеше файдаланды.

2020 елның 1январенә районда 55432 пенсионер исәпләнә. Россия Пенсия фонды бюджетыннан 10,3 млрд сумнан артык күләмдә түләүләр башкарылды. Пенсиянең уртача күләме 2020 елның 1 январенә 15537 сум тәшкил итте (2019 елда - 14616 сум).

2019 елның 1 январеннән авыл хуҗалыгында кимендә 30 ел эшләгән, яки авыл җирлегендә яшәмәгән 830 пенсионерга 1333 сум, 54 тиен күләмендә түләү теркәлгән.

102 бүлекчәне берләштергән ветераннар советы үз эшчәнлеген уңышлы алып бара. Ветераннар советы күп тапкырлар грант конкурсларында (РФ Президенты гранты һәм 542655 сумлык ОМК-Партнерлык гранты) җиңүче булды һәм хаклы рәвештә Татарстан Республикасында пенсионерлар белән эшләү буенча иң яхшы, Россиядә иң нәтиҗәле оешма булып санала.

Җиңүнең 75 еллыгы уңаеннан үткәрелгән бәйгедә актив катнашу нәтиҗәсендә «1941-1945 еллар Бөек Ватан сугышының гаилә фотохроникасы» бөтенроссия конкурсында 1 нче урынны, 1941-1945 елларда Бөек Ватан сугышында Җиңүнең 75 еллыгы уңаеннан Татарстан Республикасы буенча беренче урыннарны яуладылар.

Ел саен «Актив озын гомер» программасында катнашучылар саны арта. 12 меңнән артык пенсионер сәламәтләндерү чараларына җәлеп ителгән. Ташламалы шартлар буенча пенсия яшендәге 1500дән артык кеше бассейннарга йөри, ГТО хәрәкәтендә актив катнаша.

«Скандинавия йөреше», велосипед хәрәкәте киң үсеш ала. Яңа спорт юнәлеше – «Городки» үзләштерелде. Ветераннар советы каршында 7 физкультура-сәла-мәтләндерү клубы эшли. Әлмәт районы җыелма командасы – «Өченче яшь» спартакиадасында Татарстан Республикасының күп тапкырлар призеры булды. Йөзү эстафетасында 1 нче урынны, йөзү буенча гомумкоманда зачетында 3 нче урынны алдылар.

Шәһәр һәм районда сәламәтләндерү клубларына берләшергә һәм сәламәт яшәү рәвеше алып барырга теләүче өлкән яшьтәге гражданнар саны арта.

Агымдагы елда төп бурычлар түбәндәгеләр:

– социаль ярдәм күрсәтү, беренче чиратта, аеруча мохтаҗ гражданнарга, шул исәптән социаль контракт нигезендә;

– РФ Президентының 2018 елның 07 маендагы 204 номерлы Указын гамәлгә ашыру кысаларында Россия Федерациясе Хезмәт һәм социаль яклау министрлыгы уздыра торган ярлылыкны киметү буенча сынау проектында катнашуны тәэмин итү, аның нигезендә милли максатларның берсе Россия Федерациясендә ярлылык дәрәҗәсен 2024 елгакарата ике тапкыр киметү;

– балалары булган гаиләләргә Татарстан Республикасында «Демография» милли проектын гамәлгә ашыру кысаларында дәүләт ярдәме күрсәтү;

– аз керемле гражданнарның тормыш сыйфатын аларның үз-үзен тәэмин итүгә мөмкинлекләрен активлаштыру юлы белән күтәрү;

– авыр тормыш хәлендә калган балалар өчен гаиләне саклап калу;

– социаль куркыныч хәлдәге күпбалалы гаиләләрнең һәм гаиләләрнең яшәү шартлары торышына даими мониторинг ясау;

– өлкән буынның тормыш сыйфатын яхшыртуны «Демография» милли проектын, «Актив озак яшәү» программасын үстерүне дәвам итү;

– Физкультура-савыктыру дәресләренә һәм социаль туризмга пенсионерларның күпчелеген җәлеп итү.

Мәгариф

2019 елда район мәгариф системасы эшчәнлеге белем бирүнең сыйфатын күтәрүгә, конкурентлыкка сәләтлелеген арттыруга һәм белем бирү процессының имин һәм уңайлы шартларын булдыруга юнәлдерелде.

Районда 90 мәктәпкәчә белем бирү, 2 шәхси белем бирү учреждениесе, 2 муниципаль белем бирү үзәге эшли, аларга 12812 бала йөри. Мәктәпкәчә белем бирү программасына 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге барлык балалар кертелгән. Аз комплектлы өлкән яшьтәге яшь төркемнәрен берләштерү исәбенә 2 яшлек балалар өчен 306 өстәмә урын булдырылды (11 балалар бакчасында 12 төркем).

2020 елның 1 январенә балалар бакчаларына урнаштыру буенча чиратта теркәлгән 1,5 яшьтән 3 яшькә кадәрге балалар саны 2950 кеше тәшкил итә (2018 елга караганда 298 балага күбрәк). Мәктәпкәчә белем алу узган елгы дәрәҗәдә сакланган һәм 70,1% тәшкил итә (ТР – 68,8%).

«Татнефть» ГАҖ ярдәме белән балалар бакчаларында предмет-үстерү мохите баетылды: заманча 5 спорт комплексы урнаштырылды, «Диалог» «Ачыклык», «Каршы килү диалогы мәктәбе» белем бирү программалары кысаларында уку процессының дәвамы буларак 198 агач конструктор сатып алынды.

2019 елда мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә төрле конкурсларда һәм грантларда җиңүләр:

– 46 нчы «Золушка» балалар бакчасы – «Иң яхшы билингваль балалар бакчасы» Гранты җиңүчесе (500 000 сум);

– «ЦРР-д/с № 50 «Ләйсән» тәрбиячесе Захарова Айзирак Илгиз кызы – «Россия тәрбиячеләре» VII Бөтенроссия конкурсының «Белем бирү оешмасының иң яхшы тәрбиячесе» номинациясендә лауреат;

– «Бәләкәч» 1нче гимназия педагогы Ольга Николаевна «Иминлек белемнәре мәктәбе» республика смотр-конкурсында җиңүче;

– «Сәйяр» республика театр фестивале конкурсында «Тылсымлы сарай» 36 нчы балалар бакчасы 2 нче урынны алды;

Рус Акташы авылы «Дюймовочка» 1 нче балалар бакчасы һәм 63 нче «Калинка» балалар бакчасы «Красивая школа-2019» Республика конкурсының «Сәламәтлек һәм шатлык территориясе» номинациясендә 2 нче урынны алды.

Әлмәт муниципаль районында:

– 54 муниципаль белем бирү учреждениесе, 4 дәүләт һәм 4 шәхси мәктәп, 3 өстәмә белем бирү учреждениесе, 1 ПМПК. Барлыгы 66 учреждение.

Шәһәр һәм район мәктәпләрендә 25565 укучы белем ала.

Федераль милли проектлар кысаларында мәктәпләрне заманча җиһазлар белән тәэмин итү алып барыла. 2019 елда «Заманча мәктәп» проекты кысаларында Рус Акташы, Кәләй, Урман-Кәләй авыл мәктәпләре базасында «Үсеш ноктасы» санлы һәм гуманитар профильле мәгариф үзәкләре төзелде. ОБЖ, информатика, технологияләр беренче медицина ярдәме күрсәтү җайланмалары, робототехниканың 7 җыелмасы, 3 квадрокоптер, интерактив такталар, виртуаль чынбарлык күзлекләре, 10 ноутбук, һәр мәктәпкә 1700 мең сумнан артык шахмат өстәлләре белән җиһазландырылды.

«Үсеш ноктасы» проекты ярдәмендә үзгәрешләр укытучылар һәм укучылар тормышында гына түгел, ә тулы бер торак пунктларда да бара. Сүз дә юк, бу шәһәр һәм авыл мәктәпләре арасындагы аерманы киметүгә ярдәм итә, безнең мәктәп укучылары өчен сыйфатлы заманча белем бирү мөмкинлекләрен киңәйтә,

балаларда заманча технологик һәм гуманитар күнекмәләр формалаштырырга ярдәм итә. 2020 елда «Үсеш ноктасы» ачылу Габдрахман урта мәктәбе базасында планлаштырыла.

Җайлаштырылган программалар буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларда матди-техник база яңартылды. «Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен Әлмәт интернат-мәктәбенә» һәм 19 нчы сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен мәктәпкә хезмәт остаханәләре өчен җиһазлар, педагог-психолог, дефектолог укытучы, логопед укытучы кабинетлары алынды.

ТР Мәгариф министрлыгы ярдәмендә 1 балалар бакчасында һәм 2 мәктәптә «Уңайлы мохит» булдырылды. «Аленький цветочек» 18 нче катнаш төрдәге балалар бакчасы»н җиһазландыруга федераль бюджеттан 580 мең сум, республика бюджетыннан – 420 мең сум, Әлмәтнең 19 нчы сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар һәм «Яңа Кәшер шифаханә интернат-мәктәбенә» федераль бюджеттан 986 мең сум һәм республика бюджетыннан 357 мең сум акча бүлеп бирелде.

«Цифрлы белем бирү мохите» федераль проекты кысаларында №10, №16 нчы мәктәпкә ноутбуклар, программа белән тәэмин итү һәм презентация җиһазлары алынды, алар белем алучыларны һәм педагогларны 3 500 мең сумнан артык суммага цифрлы белем бирү инфраструктурасына кертүне тәэмин итә. «Цифрлы мәктәп тьюторының профессиональ компетентлыгы» программасы буенча 53 учреждение һәм Рус Акташы мәктәбе укытучылары командасы укулар узды.

Мәктәпләрдә уңайлы укыту һәм үсеш өчен шартлар тудырылган. Белем бирү, цифрлы һәм спорт ресурсларыннан файдалану мөмкинлеге бар. Дәресләрдән соң, тәнәфестә аралашу, актив ял итү өчен мәктәпләрдә «Актив тәнәфесләр», «Җәмәгать кунакханәсе» проектлары кысаларында балалар өстәл теннисы, шахмат уйныйлар, җырлый һәм бииләр, дуслары белән аралашалар. Укучылар һәм ата-аналар «Бәхетле Әлмәт»проектына актив кушылдылар. 5 меңнән артык бала һәм олылар «Бәхет артыннан йөгерәбез»акциясендә катнаштылар. ТАССРның 100 еллыгына багышланган 100 км. га йөзүдә дөнья рекорды 400 укучы ярдәме белән куелды. «Җиңү старты» акциясендә 350 дән артык мәктәп укучысы катнашты. Дәресләрдә һәм сыйныф сәгатьләрендә «Минем бәхет формуласы» проекты кысаларында бала, гаилә, сыйныф, мәктәп өчен мөһим булган кыйммәтләр турында фикер алышалар. Балаларны үстерү өчен тудырылган яхшы шартлар белем бирү нәтиҗәләренең уңай динамикасын бирә.

2019 елда 9 чыгарылыш сыйныф укучысы 100 балл җыйдылар (2018 – 8) шуларның:

5 кеше – химия буенча (2 кеше – лицей №2 – укытучы Квасова Надежда Николаевна; 1 кеше – 1 нче лицей-интернат – укытучы Нуртдинов Рушан Халит улы; 1 кеше – 17 нче урта мәктәп – укытучы Тимирханова Әлфия Гафуровна; 1 кеше – 16 нчы мәктәп – Мөбарәкшина Затия Камилловна;) 2 кеше – рус теленнән (1 кеше – лицей №2 – укытучысы Кузнецова Людмила Тимофеевна; 1 кеше – Рус Акташы урта мәктәбе – укытучы Хлыстенкова Марина Владимировна); профильле дәрәҗәдәге математикадан 2 кеше (2 кеше – 2 нче лицей – укытучы Садчикова Леокадия Александровна.

3 елда 100 балл алган чыгарылыш укучылары

2017 ел	2018 ел	2019 ел
3 кеше	8 кеше	9 кеше

БДИ тапшыручы чыгарылыш укучылары арта, 2019 елда аларның саны 984.

Район эчендә мәҗбүри һәм сайлау буенча БДИның уртача баллары уңай динамикага ия, җәмгыять белеме, тарих һәм әдәбият нәтиҗәләре республика күрсәткечләреннән югарырак.

5 ел эчендә БДИның уртача нәтиҗәсе:

Фәннәр	Уртача балл					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Рус теле	67,05	69,07	73,31	70,39	72,63	73,07
Математика проф.	50,27	48,92	49,28	51,41	53,97	61,74
Математика (б)	3,78	4,31	4,31	4,48	4,24	4,45

1 нче гимназиядә, 16, 25 нче мәктәпләрдә, 1 нче лицейда, 2 нче лицейда, 23 нче «Менеджер», Кәләй урта мәктәбендә күрсәткечләр республиканыкыннан югарырак.

Бөтенроссия фән олимпиадаларының барлык этапларында һәм республика, төбәкара, фән олимпиадаларында Әлмәт районы укучылары командасы 51 призлы урынны яулады. Бөтенроссия олимпиадаларының йомгаклау этабында 1 нче гимназиянең 11 нче сыйныф укучысы Ягудин Камил Санкт-Петербург шәһәрендә уздырылган технология буенча мәктәп укучыларының Бөтенроссия фән олимпиадасында (технология укытучысы Ягудин Рамил Хөснетдинов улы) призер булды.

«Татнефть» ГАҖ генераль директоры Н.Ө. Маганов инициативасы белән 2 нче лицейда биологик комплекс эшли башлады: биологиянең заманча кабинеты һәм лаборатория боксында мәктәп укучылары үсемлекләрне микроклонлаштырачаклар.

2019 елда безнең педагогларның һөнәри казанышлары арасында билгеләп үтү урынлы булыр

– 19 нчы мәктәп директоры Чумаков Владимир Петрович «Мәктәпнең иң яхшы директоры» гранты җиңүчесе (175000 сум);

– Татарстан Республикасының иң яхшы укытучыларын конкурс нигезендә сайлап алу турын узган 3 укытучы:

– Усачева Ольга Витальевна, 2 нче лицейның инглиз теле укытучысы;

– Хәбипова Розалия Зыяфетдин кызы, Риза Фәхретдин исемендәге 1 нче гимназия татар теле һәм әдәбияты укытучысы;

– Шәрипов Резеда Бәшировна, Татарстан нефтенең 70 еллыгы исемендәге 25 нче мәктәпнең информатика укытучысы.

– Хәбибуллина Айгөл Фәнзил кызы, Түбән Мактама 1 нче урта мәктәбе укытучысы «Иң яхшы татар теле һәм әдәбияты укытучысы» бөтенроссия конкурсы лауреаты.

Ел нәтиҗәләре буенча һөнәри конкурсларда «Иң яхшы сыйныф җитәкчеләре» зона этабында җиңүчеләре:

Сыркина Мария Александровна, 10 нчы мәктәп тарих һәм җәмгыять белеме укытучысы (3 нче урын);

Хаҗиева Татьяна Иркинджоновна, 16 нчы мәктәпнең педагог-психологы «Республика конкурсының иң яхшы педагог-психологы» номинациясендә (3 нче урын).

Сафина Энҗе Равил кызы, Түбән Мактаманың 2 нче урта мәктәбе педагог-оештыручысы «Кешене тәрбияләү « номинациясендә (3 нче урын).

«Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының һөнәри үсешенә ярдәм итү» грантын алу өчен конкурсының сайлап алу турында «Укытучы-эксперт» номинациясендә 3 укытучы җиңде; «Укытучы-остаз» номинациясендә – 12 укытучы; «Укытучы-мастер» номинациясендә – 7 укытучы, «Өлкән укытучы» номинациясендә – 6 укытучы, «Безнең иң яхшы методист» номинациясендә – 3 мәгариф идарәсенең методисты.

Районга яшь педагогларны җәлеп итү, аларга ярдәм итү өчен МБ һәм ТР Н вузларында максатчан студентларга грант ярдәме күрсәтү чаралары эшләнде. Сессияне уңышлы тапшырган студентларга 15 мең сум күләмендә стипендия түләнә. Бездә андый студентлар 23 кеше, 2016 елда – 12, 2017 елда – 8, 2018 елда – 1, 2019 елда – 6 кеше. 2019 елда «Татнефть» компаниясе укытучылар гаиләләре өчен 14 төзекләндерелгән, җиһазландырылган фатир бүлеп бирде.

2019 елның 28-29 августында фәнни-техник өлкәдә кече предприятиеләрне үстерүгә ярдәм фонды ярдәме белән Әлмәттә икенче ел АгроНТИ Бөтенроссия конкурсы узды. Россиядән һәм Татарстаннан, Россиянең 9 аграр югары уку йортында, шул исәптән Казан дәүләт аграр университетында белем алучы 24 мең укучы сайлап алу турында катнашты, Алар арасында 1600 авыл укучысы да бар иде. Кванториум мәйданчыкларында Татарстан, Волгоград, Кемерово, Новосибирск, Саратовтан 100 финалист түбәндәге юнәлешләр буенча ярышты: «АгроРоботлар», «АгроКоптерлар», «АгроМетео» һәм «АгроКосмос». Татарстан Республикасы Президенты Рөстәм Миңнеханов билгеләп үткәнчә, мондый конкурслар укучыларны авыл хуҗалыгын модернизацияләү процессына җәлеп итә һәм югары технологияле җиһазлар белән эшләүдә файдалы күнекмәләр алырга ярдәм итә.

Мәктәпләрнең актив эше нәтиҗәсендә Әлмәт районы – ЭКО-лидер республика конкурсында җиңүче булды. 13 нче, 25 нче мәктәп, Колшәрип урта мәктәбе «Мәктәп Эко патруле» республика конкурсының «Иң актив мәктәп» 1-4 сыйныфлар» номинациясендә җиңүче яулады. 11 нче урта мәктәп «ТР мәгариф оешмаларында экологик белем бирү» номинациясендә 2 нче урынга чыкты. 7 нче мәктәп укучылары «Мәктәп Эко патруле» республика конкурсында шулай ук призлы урынга лаек булды.

Яшь профессионаллар (World Skills) VII милли Чемпионат нәтиҗәләре буенча Әлмәт политехника техникумы студентлары 8 медаль алды: 1 нче урын – коры төзелеш һәм штукатур эшләре (юниор), 1 курс студенты Р.Р. Фомин, 2 нче урын – лазер технологияләре, 2 курс студенты Р.Н.Баһманов, 2 нче урын – электромонтаж, 4 курс студенты И.М. Рафиков, 3 нче урын – балта эше, 2 курс студенты Д.Р. Нуриев. 4 медальонны компетенцияләр буенча алдылар: 4 курс студенты Р.Р. Гобәйдуллин, прототиплар әзерләгән өчен, 4 курс студенты Т.Р.Арсланов Т.Р. – веб-дизайн, 4 курс студенты Р.В.Исаев, 4 курс студенты Р.М.Гарифуллин – челтәр һәм системалы администрирование.

Инженерлык дизайны компетенциясендә 10 нчы мәктәпнең 8 сыйныф укучысы Сибгатуллин Илнур катнашып 3 нче урынны яулады.

Районда 3 югары, 7 урта һөнәри белем бирү учреждениесе эшли. Аларда 8855 студент белем ала.

КНИТУ-КАИның Әлмәт филиалы ЭВМ өчен программаларны дәүләт теркәве турында тугыз таныклык һәм уйлап табуга ике патент алды. Филиалының табигый-фәнни дисциплиналар һәм мәгълүмат технологияләре кафедрасы доценты Мокшин Владимир Васильевич “ТР өчен 50 иң яхшы инновацион идея” республика конкурсы җиңүче булды.

2019 елда Әлмәт дәүләт нефть институтында грантлар алу конкурсларында катнашу эше активлашты. Белем бирү грантларын алуга 17 гариза, фәнни грантлар алуга 4 гариза, социаль грантлар алуга 20 дән артык гариза бирелде. Институт 5 белем бирү гранты, шул исәптән Erasmus+ халыкара гранты буенча (консорциумында 5 илдән 12 югары уку йорты: Россия, Беларусь, Франция, Бельгия, Азербайҗан) җиңүче дип танылды; «2014-2020 елларга Россиянең фәнни-технологик комплексын үстерүнең өстенлекле юнәлешләре буенча тикшеренүләр һәм эшләнмәләр» федераль максатчан программасы кысаларында «Югары җитештерүчәнлекле исәпләүләр һәм машина белеме нигезендә нефть ятмаларын нәтиҗәле эшкәртү өчен озак сроклы инвестицияләрне планлаштыру технологиясен булдыру» проекты буенча 1 фәнни грант буенча. Финанслауның гомуми күләме 4 социаль грант буенча - 60 млн. сум,.

«Татнефть» ГАҖ ярдәмендә Әлмәт нефть институтында кече инновацион предприятие (МИП) төзелде. Аның базасында энергиянең альтернатив чыганаклары лабораториясе булдырыла һәм яңа магистерлык программасын ачу планлаштырыла.

Әлмәт муниципаль районының икътисадый һәм социаль өлкәсен үстерү, сәүдә, җәмәгать туклануы һәм кече һәм урта бизнес өчен җиңел сәнәгать өлкәсендә Татарстан Республикасының көньяк-көнчыгышындагы хезмәт базарында ихтыяҗ булган һөнәри кадрлар әзерләү максатларында, 2020 елда «Әлмәт сәүдә-икътисадый техникумы» урта һөнәри белем бирү факультеты базасында тармак ресурс үзәге төзеләчәк.

2020 елда мәгариф системасын нәтиҗәле үстерү планы:

– белем бирүнең сыйфатын күтәрүгә һәм әхлакый һәм көндәшлеккә сәләтле шәхесне тәрбияләүгә юнәлдерелгән чаралар комплексын гамәлгә ашырырга;

– районда педагогик кадрларны җәлеп итү һәм ныгыту максатында педагогларга ярдәм күрсәтү системасын эшләргә;

– мәктәп укучыларын һәм студентларны WorldSkills Russia – 2020 кә әзерләү шартларын камилләштерергә;

– «Көнбатыш капка» микрорайонында инженерлык мәктәбен төзеп бетерергә һәм ачарга;

– мәгариф объектларының матди-техник базасын капиталь ремонтлау һәм җиһазлау эшен дәвам итәргә.

Яшьләр сәясәте

Яшьләр сәясәте өлкәсендәге эшчәнлек максатчан республика һәм муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга, шулай ук район яшьләренең потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру буенча планлы эш башкаруга юнәлтелгән.

Бүгенге көндә 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге гражданнар саны 42 меңнән артык кеше тәшкил итә.

Район предприятие һәм оешмаларның яшьләр комитетлары саны буенча алда бара. Бүген район территориясендә 51 яшьләр комитеты эшли.

Яшәү урыны буенча яшүсмерләр клубларының эше төп юнәлешләрнең берсе булып кала. 32 яшүсмерләр клубы базасында 14 яшьтән 18 яшькә кадәрге балалар өчен 172 бушлай түгәрәк һәм студия эшли. Бушлай дәресләргә шәһәрдә һәр өченче яшүсмер йөри - бу 7000гә якын бала. Февраль аенда «Ровесник» яшүсмерләр клубы базасында хәрби-патриотик тәрбия һәм гражданнарны «Патриот»хәрби хезмәткә әзерләү буенча зона үзәге булдырылды. Патриотик юнәлештәге чараларның гомуми саны - 572 кеше. 56 якташыбыз хезмәт итүче шефлыкка алынган хәрби частьларга бару оештырылды: 25623 Энгельс шәһәре 12 ГУ МО (Энгельс шәһәре), 73403 Самара шәһәре ВГО МЧС һәм Оборона министрлыгының 14 нче хәрби-һава көчләре һәм һава оборонасы армиясе.

«Заря» яшүсмерләр клубы базасында «Әни эшли» коворкинг-үзәге үз эшчәнлеген дәвам итә, ул декрет ялында булган яшь әниләргә балаларны тәрбияләүдән аерылмыйча өстәмә хезмәт хакы оештырырга ярдәм итә. 2019 елда проектта катнашучылар 2800 дән артык хатын-кыз булды. «Әни эшли» коворкинг-үзәге Гатауллина Вита проекты аерым танылды, әлеге проектка грант ярдәменең гомуми суммасы - 2 млн сумга якын.

Яшәү урыны буенча яшүсмерләр клублары базасында «Зирәк Яшьләр» проекты үз эшен дәвам итә, анда 500дән артык өлкән буын вәкиле шәһәрнең патриотик, физик-сәламәтләндерү, мәдәни-агарту чараларында актив катнаша. 2019 елда шәһәр ветераннар советы тарафыннан яшүсмерләр клублары өчен 115 пар Скандинавия таягы, 23 универсаль тренажёр һәм 23 велосипед бүлеп бирелде.

Яшьләрнең мәдәни-иҗади потенциалын тормышка ашыруда КВН хәрәкәтенә аерым урын бирелә. Ел бүләкләргә юмарт булды - «Әлмәтнең югары уку йортлары җыелмасы» КВН командасы «Алга» КВН Республика Лигасы чемпионы булды. Республикадагы әһәмиятлелеге буенча икенче Лигада чемпионлык командага «Республика» лигасына эләгү мөмкинлеген ачты. Анда безнең җыелма команда «Республика» яраткан Лиганың 25 юбилей сезонында бронза призеры булды. Быелның башында ук «Әлмәт югары уку йортлары җыелмасы» КВН командасы «Җыелма Татнефть» белән беррәттән Сочи шәһәрендә «КиВиН - 2020» КВН командаларының 31 Халыкара фестивалендә нефть шәһәрен тәкъдим итте.

«Җыелма Татнефть» КВН командасы «Голосящий КиВиН - 2019» музыкаль фестивалендә Президентлык КиВиНына ия булды. КВН халыкара берлегенең Югары лигасына команда колач җәеп бәреп керде һәм 2019 елгы сезонда Вице-чемпионга булды, бөтен республика өчен горурлык булып көмеш медальләр Татарстанга кайтты.

«Сфера» интеллектуаль-ял үзәге үзенә тартылу ноктасы булды, анда балалар, зурлар һәм өлкән яшьтәгеләр космос, астрономия, биология турында кызыклы уен формасында табигый фәннәрне өйрәнәләр. Хисап чорында үзәккә 23544 кеше килгән, шул исәптән 83 төркем мәктәп укучылары, 13 төркем балалар бакчаларында тәрбияләнүчеләр, 4 төркем студентлар, 10 төркем оешмалар. 25 бушлай программа, 15 анимацион программа һәм 34 Яңа ел программасы үткәрелде.

Социаль-тискәре күренешләрне профилактикалауда Балалар һәм яшьләр эшләре идарәсенең психологик хезмәтләре җәлеп ителгән. Ел йомгаклары буенча

«Нур» психолог-педагогик үзәге тарафыннан шәхси һәм төркем формалары белән 2150 кеше хезмәт күрсәтелде. Татарстан шәһәрләре реестрына кертелгән телефон аша ашыгыч психологик ярдәм күрсәтү үзәге ышаныч телефонының бердәм бөтенроссия линиясенә тоташкан 1098 шалтырату-мөрәҗәгать кабул итте.

Ел дәвамында «Ышаныч телефоны» хезмәте белгечләре яшәү урыны буенча яшүсмерләр клубларында тәрбияләнүчеләр өчен уңай тормыш күнекмәләрен формалаштыруга, балалар ышаныч телефоны хезмәтен популярлаштыруга һәм балалар-яшүсмерләр арасында суицидаль кәефләрне профилактикалауга юнәлтелгән интерактив дәресләр үткәрелде. Балигъ булмаганнарның гомуми күләме 1900 дән артык кешене тәшкил итте.

Хисап елында 13 меңнән артык бала һәм яшьләр сәламәтләндерү, профильле һәм хезмәт лагерьларында ял иткән. Һәр икенче укучы җәйге сәламәтләндерү лагерьлары белән танышты.

«Игелекле Әлмәт» штабы үз эшен дәвам итте. «Җиңү волонтерлары» Бөтенроссия иҗтимагый хәрәкәтенең Әлмәт бүлеге актив үсеш ала, анда югары, урта махсус һәм башлангыч уку йортларында 1500 кешене берләштергән 23 штаб бар. Ирекле ярдәмчеләрнең гомуми саны-9000 кеше, шуларның 4500е белем бирү учреждениеләре укучылары. 850 чара үткәрелде.

Татарстан Республикасы нефть башкаласында ТАССР барлыкка килүнең 100 еллыгын бәйрәм итү кысаларында 30 августта #Бәхетле Әлмәт марафоны башланып китте, аңа берничә зур чара керде:

– 1 сентябрь көнне һәр мәктәптә һәм балалар бакчасында «Бәхетле беренче сыйныф укучысы» акциясе үткәрелде һәм «Минем бәхет формуласы» темасына бердәм сыйныф сәгатьләре үткәрелде.

– 7 сентябрьдә #Бәхетле Әлмәт марафоны кысаларында мәктәп укучылары өчен #Бәхет артыннан йөгерәбез массакүләм йөгерү узды, шулай ук нефть башкаласы яңадан Әлмәтнең 2019-TIMERMAN традицион музыкаль ярыммарафонын кабул итте, ярышларга старт «Нефтьче» мәдәният йорты мәйданында бирелде. Барлыгы 7000 кеше катнашты.

– 8 сентябрьдә Әлмәттә Бердәм тавыш бирү көнендә бәхетле чаралар узды: шарлавыклы буаларда Бөтенроссия велоспорт ярышлары - BMX дисциплинасы узды, шәһәр мәктәпләрендә «Бөтен гаилә белән ГТО» Бөтенроссия конкурсы оештырылды. Шәһәрнең сайлау участокларында #МинемФормуламБәхет фотомарафоны дулкыны узды. Барлыгы 250 000 кеше катнашты.

– 7 декабрьдә «Мирас» спорт комплексында «Бәхет артыннан йөзәбез» дигән йөзү ярышларында «Бер көн дәвамында 100 м дистанциягә иң массакүләм йөзү» буенча дөнья һәм Россия рекорды куелды. Һәр катнашучы 100 м узды. Барлыгы 1042 кеше катнашты.

– 19-21 декабрьдә «Бергә бәхетле» фестивале кысаларында «Әйдәгез, танышыйк» проекты эшли башлады. Бу- Әлмәт халкын бер-берсе, яңа проектлар белән таныштыру ысулы. Шулай ук фестиваль кысаларында Яшьләр үзәге мәйданчыгында да чаралар узды. Экологик маркет, Нитья театры, Мәскәү шәһәренең VOZDUKH Center халыкара физик театрының мастер-класслары. Барлыгы 2000 кеше катнашты.

2019 елда социаль проблемаларны хәл итүгә һәм авыр тормыш хәлендә калган кешеләргә ярдәм күрсәтүгә юнәлдерелгән яшьләр проектлары игътибарга һәм финанс ярдәменә лаек булды. Катнашучыларның гомуми саны-28 кеше. Җиңүчеләр-проектлар саны-15.

Грант ярдәменең гомуми суммасы-якынча 3 млн. сум.

2020 елга яшьләр сәясәте өлкәсендә төп бурычлар билгеләнде:

– республика программасы буенча «Дорожник», «Искра», «Ротор» яшүсмерләр клубларын ремонтлау; «Нур» балаларга һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм күрсәтү үзәгенә капиталь ремонт ясау;

– «Березка» сәламәтләндерү комплексында ашханә, клуб, ел әйләнәсе КПП, складлар, 4 йокы корпусы, душ комплексы һәм ябулы урам мәйданчыгы төзү;

– проект эшчәнлегендә һәм шәһәр чараларында катнашуга җәлеп ителгән яшьләр санын арттыру;

– «Бәхетле Әлмәт» штабы чараларын алга таба тормышка ашыру;

– яшьләр сәясәте учреждениеләре мәйданчыкларын нәтиҗәле файдалану.

Мәдәният

Әлмәт муниципаль районында 130 мәдәният һәм сәнгать учреждениесе эшли. Шуларның 124-ведомство карамагындагы 7 өстәмә белем бирү мәктәбе, 5 музей, картиналар галереясы, 54-китапханә, 54-мәдәният йорты һәм авыл клублары, «Әлмәт»милли-мәдәни үзәге. Эшләүче хезмәткәрләр саны-984 кеше. Районда 699 клуб оешмасы, 3 коллектив «Үрнәк» исеменә ия: «Родничок» вокаль ансамбле (Ямаши авыл мәдәният йорты), «Шахлич» фольклор ансамбле (Клементейкино авыл мәдәният йорты), «Серле сандык» театр коллективы (Яңа Никольский авыл мәдәният йорты) һәм «халык» исеменә ия 29 үзешчән халык иҗаты коллективы үз эшчәнлеген алып бара. Хисап елында мәдәният учреждениеләре тарафыннан 12 509 мәдәни-массакүләм чара үткәрелгән.

Ел дөньякүләм танылган галим һәм җәмәгать эшлеклесе Ризаэддин Фәхреддиннең 160 еллыгы һәм фронтовик Рафаэль Төхвәтуллинның 95 яшьлеге белән билгеләп үтелде. Әлмәт татар дәүләт драма театрының 75 еллыгын һәм Фәрит Яруллин исемендәге Әлмәт музыка көллиятенең 55 еллыгын бәйрәм итү мәдәният тормышында әһәмиятле вакыйга булды. Июнь аенда Әлмәт Таллин шәһәрендә (Эстония) IV Европа Сабантуе үткәрде. Бүгенге көндә 13 июньгә планлаштырылган София (Болгария) шәһәрендә V Европа Сабан Туен оештыру эшләре бара. Сентябрь аенда шәһәр тарихында иң зур #Мин бәхетне сайлыйм гастрономия фестивале узды, анда балалар һәм өлкәннәр өчен мастер – класслар, район иҗат коллективларының көндезге концерты һәм татар эстрадасы йолдызлары һәм Россия артистлары катнашында кичке концерт булды. Ел саен «Балкыш»-«Сияние» ветераннар хәрәкәте Республика смотр – конкурсының зона этабы үткәрелә, анда шәһәр һәм район ветераннарының җыелма хоры 6 тапкыр фестивальнең җиңүчесе була. Ел дәвамында Рәис Нәгыймов исемендәге «Урсал тауда» бөтенроссия конкурсы кебек проектлар гамәлгә ашырылды; Милли мәдәниятләр көннәре; ТР Көньяк-Көнчыгышның «Традицияләрнең тере җебе – Тирән тамырлар» фольклор коллективлары фестивале; «Музейный перекрёсток» музейара проекты. Бер ел элек старт алган проект RUSIAN EVENT AWAPDS ның «Туристлык вакыйгасының иң яхшы интерактив программасы» номинациясендә RUSIAN EVENT AWAPDS төбәк конкурсы финалисты булды. Ел саен шәһәрнең 11 мәйданында «Татнефть» ГАҖ һәм район муниципалитеты ярдәмендә «Шәһәрнең мәдәни мохите» проекты гамәлгә ашырыла, ул туган шәһәрендә мәдәни мохитне үстерүгә, халыкны иҗади процесска җәлеп итүгә юнәлдерелгән. Хисап елында проект районның авыл җирлекләрендә дә гамәлгә ашырылды. «Көзге марафон»

проекты кысаларында районда уңыш бәйрәмнәре, көзге баллар, табигатьнең көзге талантлары күргәзмәләре узды. Барлык татар авыл җирлекләрендә дә «Урам бәйрәме» оештырылды. 13 нче тапкыр Иске Суркино авылында Закамьеның «Учук» ачык чуваш фестивале узды.

Ел дәвамында шәһәр һәм районның иҗат коллективлары, аерым башкаручылар һәм өстәмә белем бирү мәктәпләрендә тәрбияләнүчеләр 417 конкурс һәм фестивальдә үзләренең осталыкларын растадылар. Катнашучылар саны 4 077 кеше (157 балалар, 158 өлкән коллектив), 747 дипломант, 485 лауреат тәшкил итте. Елның иң якты казанышлары безнең коллективларның дөнья дәрәҗәсендә җиңүе. «Мириданс» халык биюләре ансамбле (кул. Илнур Әһлиуллин) «Folk of dance» Бөтендөнья телевизион конкурсында 1 дәрәҗә лауреат булды. «Әлмәтем» халык бию ансамбле (куллар). Фәридә Кикар «WORLD FOLK VISION» Бөтендөнья милли мәдәният һәм сәнгать фестиваль-конкурсының Россия милли этабында I дәрәҗә лауреат булды.

«Татнефть» компаниясе ярдәмендә «Татнефть» хәйрия фонды белән берлектә түбәндәге проектлар гамәлгә ашырыла:

– «Сандугач сайрар ил» балалар иҗаты төбәк фестивале. 2019 елда Әлмәттән 7 номинациядә 72 солист һәм 37 коллектив катнашты;

– Сәҗидә Сөләйманова исемендәге республика әдәби премиясен нефть өлкәсендә барган данлыклы шагыйрә истәлегенә тапшыру. 2019 елның абруйлы премиясе лауреатлары дип 3 лауреат, 3 премия иясе һәм әдәби өлкәдә уңышларга ирешкән студентлар арасыннан 10 стипендиат танылды.

– популяр күчмә күргәзмә – шәһәр халкына һәм кунакларына, шул исәптән халыкның аз хәрәкәтле төркемнәренә, Идел-Урал төбәге рәссамнары әсәрләре белән танышырга мөмкинлек биргән «Арт-сабантуй» конкурсы булды. 2019 елда күргәзмә-конкурс мәйданнарында рәссамнарның 30 эше өчен 14622 кеше тавыш биргән.

– Россиянең халык артисты Хибла Герзмава, Татарстан Республикасының атказанган артисткасы һәм вена дәүләт операсы солисты Аида Гарифуллина, Александр Сладковский идарә иткән Татарстан Республикасының дәүләт симфоник оркестры, Владимир Спиваков идарә иткән «Виртуоз Москвы» дәүләт камера оркестры, Валерий Гергиев идарә иткән Мариинский театрының симфоник оркестры кебек танылган иҗат коллективлары һәм солистларының классик музыкасы концертларын үткәрү;

– биш еллык паблик - «Алтын алма турында әкиятләр» программасының икенче сезоны, ул үз юнәлешеннән, беренче сезоннан аерылып тора. Программаның Арт-өлеше – муралов алдагы ике ел (2017-2018), Әлмәт кешеләре, туган як тарихы, татар халкының теле һәм көнкүреше турында сөйләнде. Быел үсемлекләр һәм хайваннар дөньясына басым ясалды. Программаның максаты-шәһәрнең яңа йөзен булдыру һәм нефтьчеләр башкаласының мәдәни мирасын саклап калу.

Мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгытуга «Татнефть»ГАҖ зур өлеш кертә. «Шәһәрнең мәдәни мохите» проектын тормышка ашыру нәтиҗәләре буенча районның иң яхшы иҗат коллективларына музыка уен кораллары, тавыш, ут җиһазлары һәм костюмнар тегү өчен 3 миллион сумлык сертификатлар тапшырылды. Проект программасына матур, мәдәни-күңел ачу чаралары кертелгән.

2019 елда мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгыту өчен музыка кораллары, техник чаралар һәм җиһазлар сатып алынган, төрле чыганаклардан 52 млн.сумнан артык сәхнә костюмнары тегелгән.

«Мәдәният» милли проекты кысаларында, 2019 елда авылда китапханә хезмәте күрсәтүнең сыйфатын арттыру максатыннан, Миңлебай ст.да модель китапханә булдырылды. 2 млн. сумнан артык суммага мебель, җиһазлар, китаплар, музыкаль аппаратура куелды.

Мәдәният идарәсенең иҗат коллективлары, белгечләре һәм ведомство карамагындагы учреждениеләре ел саен Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын алу өчен уздырылган конкурсларда катнашалар. 2019 елда 850 мең сумлык 11 грант алынган.

Быел планлаштырыла:

– Әлмәт дәүләт драма театрының сәхнә комплексын реконструкцияләү;

– 1 нче балалар сәнгать мәктәбен ремонт белән яңа бинага күчерү;

– Г. Тукай исемендәге Балалар үзәк китапханәсенә капиталь ремонт;

– орган белән симфоник концерт залы төзи башлау.

Физик культура һәм спорт

2019 ел нәтиҗәләре буенча Әлмәт муниципаль районында даими рәвештә халыкның 48,7% - ы физик культура һәм спорт белән шөгыльләнә, ә бу 94 меңгә якын кеше дигән сүз. Бу күрсәткеч эшне бәяләүдә төп күрсәткеч булып тора, һәм аның буенча районда ел саен уңай динамика саклана.

Районда физкультура-спорт тармагының штаттагы хезмәткәрләренең гомуми саны 604 кеше тәшкил итә (2018 - 599 кеше), алардан турыдан-туры спорт мәктәпләре һәм учреждениеләреннән 331 хезмәткәр.

Хисап елында 270 тән артык спорт-массакүләм чара үткәрелгән, аларда 80 меңгә якын кеше катнашкан. Әлмәттә беренче тапкыр узган иң зур ярышлар- триатлон буенча Россия чемпионаты һәм Беренчелеге, «Сноу Фест» чаңгы фестивале, Фристайл дисциплинасында BMX буенча халыкара ярышлар, «Мин спортны сайлыйм!. Шулай ук «Татарстан чаңгы юллары», «Татарстан кроссы», «Тимерман» республика сериясе эгидасы астында стартлар, Әлмәт триатлон, «Тур де Татарстан» велоярышы һәм музыкаль ярыммарафон да массакүләм төстә узды.

Февраль аенда Габдрахман авылында авыл халкының 50 нче Спартакиадасы финалы авыл халкы өчен зур вакыйга булды. Быелдан башлап ярышларда тәкъдим ителгән спорт төрләре саны 18-гә кадәр артты, бу катнашучылар саны артуга уңай тәэсир итәчәк.

Уңышлы физкультура-массакүләм эшнең мөһим өлеше булып халыкны шөгыльләнү өчен тиешле шартлар белән тәэмин итү тора. Бүгенге көндә Әлмәт муниципаль районы инфраструктурасы 672 спорт объектын үз эченә ала. Иң зурысы – «Мирас» спорт комплексы, ул сәламәт яшәү рәвешен яратучыларны һәм профессиональ спортчыларны үзенә җәлеп итү үзәгенә әверелде. Объект Россиядә иң яхшы бассейннар өчлегенә керде.

2019 елда гамәлгә кертелгән спорт объектлары исемлегенә кертелде:

– Габдрахман авылында уен һәм тренажер заллары һәм 25 метрлы бассейнлы спорт комплексы. Объект тулысынча Шәфәгать Фәхразович Тәхаветдинов акчасына төзелде. Бу авыл халкы өчен чын вакыйга;

– «Татнефть» компаниясе акчасына Әлмәттә ике боз мәйданчыгы булган «Нефтяник» хоккейчыларын әзерләү буенча заманча үзәк файдалануга тапшырылды. Әлеге объект республика һәм Россия Хоккей федерациясе җитәкчелеге тарафыннан югары бәя алды;

– Әлмәт физик культура көллиятенең уку-укыту һәм тулай торагында капиталь ремонт башланды. «Татнефть» ГАҖ ярдәме белән ремонт эшләренә 140 млн. сум бүлеп бирелгән;

– «Снежинка»базасында прокат чаңгы үзәген реконструкцияләү төгәлләнеп килә. Яңартылган инвентарь һәм бүлмәләр чаңгы белән шөгыльләнүчеләр санын арттырырга мөмкинлек бирәчәк. Бирелә нефтьчеләрнең Р. А. Нугайбәков җитәкчелегендәге «Әлмәт шәһәре чаңгы спорты федерациясе» дә зур өлеш кертүен билгеләп үтәргә кирәк. Шулай ук чаңгы трассаларын реконструкцияләү эшләре дәвам итә;

– Депутат буларак «Татбурнефть» ИК җитәкчесе Исхаков Альберт Фәрит улы ярдәме белән Аппак авылында хоккей корты төзелде һәм хоккей командасы оештырылды.

Бүгенге көндә районда ике спорт комплексы һәм сигез муниципаль спорт мәктәбе үз эшчәнлеген алып бара. Аларның стеналарында 5 меңгә якын бала һәм яшүсмер шөгыльләнә. 2019 елда спорт мәктәпләре өчен мөһим вакыйга булып өстәмә белем бирү системасыннан спорт әзерлеге системасына күчү булды. Хәзер спорт мәктәпләре эшендә төп критерий булып Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясе җыелма командалары өчен резервларны сыйфатлы әзерләү тора.

Бу уңайдан Әлмәт спортчылары өчен узган елны уңышлы дип санарга мөмкин. 13 спорт мастеры (2018 елда – 5 МС) һәм 25 мастерлыкка кандидат (2018 елда – 18 КМС) әзерләнде.

«Әлмәт шәһәре йөзү федерациясе» ярдәме белән балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе шәкерте Эдуард Вәлиәхмәтов Россия җыелма командасы составында йөзү буенча Европа чемпионатында катнашты һәм халыкара класслы спорт мастеры нормативын үтәде.

Әлмәт спортчысы Рафаэль Хәйретдинов Румыниядә терәк-хәрәкәт аппараты бозылган кешеләр арасында армспорт буенча дөнья чемпионатында көмеш медаль яулады. Ярышлар нәтиҗәләре буенча аңа халыкара класслы спорт мастеры исеме бирелде.

«Хезмәткә һәм оборонага әзер» Бөтенроссия физкультура-спорт комплексын тормышка ашыру дәвам итә:

– 45 меңнән артык әлмәтле ГТО АИС системасында теркәлгән;

– шуларның 43 меңе тестлаштыруда катнашты;

– нормативларны һәм аерымлык билгеләрен 6 меңгә якын кеше үтәгән.

Узган ел ГТО эгидасы астында 59 чара үткәрелде. Барлык категория халык арасында ГТО кышкы республика фестивалендә беренче урын, барлык категория халык арасында ГТО Җәйге республика фестивалендә өченче урын, Әлмәт политехник техникумы командасы уку йортлары арасында республика ярышларында беренче урынны яулады.

Барлык уңай күрсәткечләр, спорт тармагының мөһим һәм проблемалы мәсьәләләре булып тренер кадрларының квалификациясе һәм спортчыларны медицина белән тәэмин итү кала. Бу-югары казанышларның нигезе.

2020 елда:

– «спорт-тормыш нормасы» милли проектларын тормышка ашыру программасы буенча Әлмәт «футбол буенча спорт мәктәбе « нең ясалма футбол кырларының берсе урынында яңа футбол кырын төзү планлаштырыла, шулай ук районга ГТОның махсус мәйданчыгы бүлеп биреләчәк;

– республика программасы кысаларында тагын 4 универсаль спорт мәйданчыгы төзеләчәк – икесе – Тихоновка һәм Колшәрип авылларында, икесе-шәһәр территориясендә-1 нче лицей-интернат һәм Әлмәт физик культура көллияте;

– яңа республика программасы буенча өстәл теннисы буенча спорт мәктәбендә капиталь ремонт үткәрү планлаштырыла;

– зур спорт вакыйгаларының берсе-Әлмәт шәһәре триатлон буенча Россия чемпионаты һәм беренчелеген, шулай ук Фристайл-парк дисциплинасында BMX буенча халыкара ярышларны кабул итәчәк.

Гражданнар мөрәҗәгатьләре белән эшләү

2019 елда район башлыгы һәм Башкарма комитеты адресына тәкъдимнәр һәм инициативалар белән 4831 граждан мөрәҗәгать итте, бу 2018 ел дәрәҗәсенә туры килә (4843), шуларның 388 е ел дәвамында җитәкчеләр тарафыннан үткәрелгән шәхси очрашулар барышында үз сорауларын һәм гозерләрен җиткерделәр. Статистика нигезендә, электрон почта һәм интернет-кабул итү бүлмәләренә илтүнең төрле төрләре буенча 1500 мөрәҗәгать керде.

Гражданнар мөрәҗәгатьләренең тематик структурасына үткәрелгән анализ торак-коммуналь өлкәдә килеп чыга торган сорауларның күп булуы турында сөйли-1447 мөрәҗәгать, шул исәптән халыкка коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү, идарәче компанияләр һәм торак милекчеләре ширкәте, гомуми йорт милкен тиешенчә карап тотмау белән бәйле мәсьәләләр.

Транспорт хезмәте күрсәтү, төзелеш һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеге мәсьәләләре – 688 мөрәҗәгать. Гражданнарны торак белән тәэмин итү, торак фондыннан файдалану, Торак өлкәсендә социаль гарантияләр бирү темасы гражданнарның мөрәҗәгатьләрендә 358 тапкыр күтәрелде.

Җирдән файдалану мәсьәләләре буенча 353 мөрәҗәгать керде. Мәгариф мәсьәләләре буенча 160 мөрәҗәгать каралды, 128 – территорияләрне төзекләндерү мәсьәләләре буенча.

2019 елда район башлыгы халык белән 3 «турыдан-туры эфир» үткәрде.

Район халкы «Халык контроле»Татарстан Республикасы дәүләт мәгълүмат системасында актив кулланалар һәм үз гаризаларын урнаштыралар.

2019 елда «Халык контроле» системасына 4213 гариза кергән, бу 2018 ел дәрәҗәсеннән 10% ка күбрәк (3815 гариза), «хәл ителде» статусы белән гаризаларны үтәү күрсәткече 77,4% (3260) тәшкил иткән, бу 2018 ел белән чагыштырганда 5% ка күбрәк (72,4%), «планлаштырылган» статусында 13,5% (570).

Халык өчен «Территорияләрне төзекләндерү», «Муниципаль юлларны карап тоту һәм ремонтлау», «Торак-коммуналь хуҗалык» категорияләре аеруча актуаль булып тора.

Алга таба җирле үзидарә органнары эшчәнлеге гражданнар мөрәҗәгатьләрен вакытында һәм сыйфатлы карауны тәэмин итүгә, халык белән эшләү рәвешләрен һәм методларын камилләштерүгә юнәлтеләчәк.

2020 елда хәл итү өчен түбәндәге бурычлар өстенлекле булачак:

– гаризаларны оператив һәм сыйфатлы карауны тәэмин итү;

– «Халык контроле»системасына гаризалар нигезендә капиталь кертемнәрнең тармак программаларын тормышка ашыру.

Муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары эшчәнлеге

2019 елда депутат корпусы эше социаль-икътисади үсеш өчен шартлар тудыруга һәм халыкның тормыш сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән иде.

2019 елда район Советының 13 сессиясе уздырылды, анда 83 мәсьәлә каралды, шул исәптән 2 мәгълүмати мәсьәлә.

Район башлыгы, Башкарма комитет, контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында хисаплар тыңланды. Сессиядә җирле үзидарә органнары эшчәнлеге турындагы хисапка кадәр предприятие, учреждениеләрнең хезмәт коллективларында, шәһәрнең территориаль иҗтимагый советларында җыелышлар, авыл җирлекләрендә җыеннар булды, барлыгы 84 очрашу үткәрелде. Сайлау алды чорында, шул исәптән «Безнең ишегалды» проекты кысаларында да, халык белән 75 очрашу үткәрелде.

Хисап чорында кабул ителгән иң мөһим карарларга түбәндәге мәсьәләләр керә:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Әлмәт муниципаль районының 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәрге план чорына социаль-икътисадый үсеш стратегиясенә үзгәрешләр кертү турында» 2006 ел, 30 декабрь, 664нче карары;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының финанс белән тәэмин итү чыганагы булган шәһәр һәм авыл җирлекләре бюджетларына максатчан билгеләнеше булган субсидияләр (башка бюджетара трансфертлар рәвешләре) Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләре;

Хәрби комиссариатлар булмаган территорияләрдә беренчел хәрби исәпкә алуны гамәлгә ашыру вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Әлмәт муниципаль районы бюджетыннан шәһәр һәм авыл җирлекләре бюджетларына субвенцияләр бирү кагыйдәләре;

Граждан хәле актларын дәүләт теркәвенә алу вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Әлмәт муниципаль районы бюджетыннан шәһәр һәм авыл җирлекләре бюджетларына субвенцияләр бирү кагыйдәләре;

Район җирле үзидарә органнарының законнар һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы үткәрү турында нигезләмә;

Районның җирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләрен мәҗбүри дәүләт иминләштерүе турында нигезләмә.

Муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан коммерциячел булмаган оешмалар (сәяси партиядән һәм һөнәри берлек органыннан, шул исәптән җирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органыннан тыш) белән идарә итүдә катнашу өчен яллаучы (эш бирүче) вәкиленең бердәм башкару органы буларак яисә аларның коллегиаль органнары составына керү өчен бушлай рөхсәт алу тәртибе турында нигезләмә;

Районның Контроль-хисап палатасы, финанс-бюджет палатасы, Җир һәм милек мөнәсәбәтләре палатасы турында нигезләмәләр;

2018 ел өчен район бюджеты үтәлеше турында хисап;

2020 елга һәм 2021, 2022 еллар план чорына районның социаль-икътисадый үсешенең төп күрсәткечләрен фаразлау;

2020 елга һәм 2021, 2022 еллар план чорына район бюджеты;

2020 елга муниципаль милекне хосусыйлаштыруның фараз планы (программасы).

Нәтиҗәле хезмәте һәм районның социаль-икътисади үсешенә зур өлеш кертүе өчен хисап сессиясендә «Сетевая компания» акционерлык җәмгыяте генераль директоры Фәрдиев Илшат Шәех улына «Әлмәт муниципаль районының Мактаулы гражданины»исеме бирелде.

Федераль һәм республика законнары-ның яңа нигезләмәләренә туры китерү өчен район Уставына җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча җирле үзидарә органнары вәкаләтләрен төгәл-ләштерү өлешендә үзгәрешләр кертелде.

Муниципаль норматив хокукый базаны коррупциягә каршы федераль законнарның яңа нигезләмәләренә туры китерү буенча эш алып барылды һәм депутат статусы, муниципаль хезмәт турындагы нигезләмәләргә үзгәрешләр кертелде.

Хисап чорында бюджет үтәлеше, муниципаль берәмлекләр уставларына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү буенча ачык тыңлаулар оештырылды.

Район Советы эшчәнлеген Президиум, биш даими комиссия тәэмин итте: бюджет-финанс мәсьәләләре, җирле салымнар һәм җыемнар; социаль мәсьәләләр буенча; Икътисадый үсеш, торак-коммуналь хуҗалык һәм муниципаль милек мәсьәләләре буенча; законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм җирле үзидарә мәсьәләләре буенча; аграр мәсьәләләр, табигый ресурслар һәм экологик иминлек мәсьәләләре буенча. Совет каравына кертелә торган барлык мәсьәләләр даими комиссияләр, Президиумның уртак утырышларында алдан фикер алышу булды.

Ел дәвамында район Советы үз эшен сайлаучылар һәм район җәмәгатьчелеге өчен ачыклык һәм хәбәрдарлык принципларында алып барды. Проектлар һәм кабул ителгән норматив хокукый актлар «Интернет» челтәрендә урнаштырыла, «Альметьевский вестник» газетасында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында, районның интернет-сайтында басыла http://almetyevsk.tatar.ru

2019 елның мөһим сәяси вакыйгасы булып алтынчы чакырылыш Татарстан Республикасы Дәүләт Советына депутатлар сайлау булды. Тавыш бирү нәтиҗәләре буенча шәһәр буенча сайлаучыларның 67,39% - ы, район буенча 84,89% - ы тавыш биргән.

Шулай ук Бердәм тавыш бирү көнендә Габдрахман, Аппак, Бишмунча, Ерсубайкино, Кама-Исмәгыйль, Сөләй һәм Иске Суркино авыл җирлекләре территорияләрендә өстәмә сайлаулар узды. Барлыгы 8 депутат сайланды.

Хисап датасына районның 37 муниципаль берәмлегенең (35 Авыл, 2 шәһәр җирлеге) вәкиллекле органнары составына 325 депутат (депутатларның билгеләнгән саны – 332) керә. 37 җирлекнең 33 башлыгы үз эшчәнлеген азат ителгән нигездә башкара.

Әлмәт шәһәр Советы тарафыннан 12 утырыш үткәрелде һәм 48 мәсьәлә, шул исәптән 1 мәгълүмати сорау каралды.

Авыл җирлекләренең һәм шәһәр тибындагы бистәнең вәкиллекле органнары Түбән Мактамада 352 утырыш үткәрелде, 671 мәсьәлә каралды.

Депутатлар эшендә халык белән эшләү аерылгысыз өлеше булып тора. Хисап чорында депутатлар тарафыннан 12 гражданнарны кабул итү үткәрелде,

сайлаучылардан 291 мөрәҗәгать керде, шуларның 78е - шәһәр депутатларына, 213е-район депутатларына мөрәҗәгать итте.

Депутатлар корпусы Бөек Ватан сугышында Җиңүнең 74 еллыгын, Сабантуйны, Белем көнен, Өлкәннәр көнен бәйрәм итүгә багышланган тантаналы чараларны әзерләүдә актив катнашты, Татарстан АССРның 100 еллыгына багышланган «йөзәбез бәхет артыннан» массакүләм йөзүдә, «мин спортны сайлыйм» гомумшәһәр фестивалендә, Әлмәт триатлонында катнашты.

Депутатлар ветераннарга, инвалидларга, аз тәэмин ителгән гаиләләргә хәйрия ярдәме күрсәтү эшен дәвам итте.

Депутатлар корпусының 2020 елга эш планында-Бөек Җиңүнең 75 еллыгына, ТАССР төзелүнең 100 еллыгына, Әлмәт районы төзелүнең 90 еллыгына багышланган юбилей чараларына әзерлек, «Безнең ишегалды»программасын гамәлгә ашыру барышында шәһәр һәм район территориясен төзекләндерү мәсьәләләрен карау тора.

Коррупциягә каршы сәясәтне тормышка ашыру

Районда коррупцияне профилактикалау максатыннан коррупциягә каршы юнәлештәге чараларны гамәлгә ашыру буенча системалы эш алып барыла.

2019 елда хокук саклау органнары тарафыннан коррупцион юнәлештәге 32 җинаять эше (АППГ – 40 җинаять эше) кузгатылган.

Шәһәр прокуратурасы тарафыннан каралган өлкәдә 2019 елның узган чорында 102 закон бозу очрагы ачыкланган (АППГ – 129 тәртип бозу). Тикшерү нәтиҗәләре буенча 45 күрсәтмә (АППГ – 117) кертелгән, алар буенча бозулар бетерелгән, 45 вазыйфаи зат дисциплинар җаваплылыкка тартылган (118 аппарат), муниципаль хезмәт турында федераль законнарга каршы килүче муниципаль норматив хокукый актларга 36 протест кертелгән, 4 таләп кертелгән. (АППГ-0)

Моннан тыш, агымдагы елда шәһәр прокуратурасы РФ КоАП 19.29 ст. буенча коррупцион юнәлештәге 6 административ материал кузгатты.

2019 елның узган чорында Әлмәт шәһәре прокуратурасы тарафыннан 635 (АППГ - 553) норматив хокукый акт һәм 262 (АППГ - 414) норматив хокукый акт проекты тикшерелде. Тикшерүләр барышында 4 норматив хокукый акт проектында коррупциоген факторлар ачыкланды, аларга шәһәр прокуратурасы тискәре нәтиҗәләр бирде. Прокуратура кисәтүләре исәпкә алынды. Законнарга каршы килә торган муниципаль норматив хокукый актларга җирле үзидарә органнары адресына 115 тәкъдим кертелгән, 36 протест кертелгән.

Шулай ук, агымдагы елда прокурор тикшерүләре материаллары буенча алдан тикшерү органнары тарафыннан 3 җинаять эше кузгатылган.

Коррупцион һәм башка хокук бозуларны профилактикалау эшен көчәйтү максатларында җирле үзидарә органнарының кадрлар хезмәтләре тарафыннан муниципаль хезмәткәрләр арасында коррупцион һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча даими аңлату эшләре алып барыла. Муниципаль хезмәткәрләрнең, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъва кылучы гражданнарның муниципаль хезмәт турындагы законнарда каралган хезмәт тәртибе таләпләрен үтәүләре тикшерелә.

Муниципаль хезмәт турындагы законнарны үтәү, коррупциягә каршы тору турындагы законнарны үтәү йөзеннән, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъва кылучы барлык гражданнар тарафыннан Россия Эчке эшләр

министрлыгының район бүлегеннән судка тартылмау турында һәм РФ Федераль салым хезмәтенең ТР буенча 16 нчы районара инспекциясеннән аларның юридик затларны гамәлгә куючылар булмавы турында белешмә бирелә. 2019 елда хокук бозулар ачыкланмады.

Коррупция куркынычлары белән бәйле Әлмәт муниципаль районында муниципаль хезмәт вазыйфалары исемлеге район Советының 2013 елның 19 декабрендәге 360 номерлы карары белән расланган.

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы муниципаль хезмәтенең 214 вазифасыннан 211 вазифа кертелгән, бу 98% тәшкил итә. Тиешле исемлеккә муниципаль хезмәт вазыйфаларының югары, төп, әйдәп баручы һәм өлкән төркеменә кертелгән, аларны биләгәндә муниципаль хезмәткәрләр башкара торган вазыйфаларның югары, төп, әйдәп баручы һәм өлкән төркеменә кертелгән барлык вазыйфалар да кертелгән:

– хакимият вәкиленең билгеле бер функцияләре;

– контроль һәм күзәтчелек чаралары үткәрү;

– муниципаль хезмәтләр күрсәтү;

– муниципаль милек белән идарә итү буенча бюджет акчаларын бүлү турында карарлар кабул итү;

– контроль функцияләр башкару яки рөхсәтләр бирү.

2018 ел өчен Керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында дөрес булмаган һәм тулы булмаган белешмәләр бирмәү һәм коррупциягә каршы тору турындагы законнарны бозуга юл куймау, кисәтү рәвешендәге дисциплинар җәза бирү өчен 17 муниципаль хезмәткәргә белдерелде.

Гражданнарның муниципаль хезмәткә тигез үтеп керүен тәэмин итү максатларында һәм законнар нигезендә, муниципаль хезмәт вазыйфасына эшкә кабул итү конкурс нигезендә гамәлгә ашырыла. Конкурслар үткәрү һәм аның нәтиҗәләре турында мәгълүмат район сайтында урнаштырылган.

Әлмәт муниципаль районында корруп-циягә каршы көрәш эшен координацияләү комиссиясе (алга таба – комиссия), район җитәкчелеге, хокук саклау органнары тарафыннан җирле үзидарә органнарында, предприятиеләрдә һәм оешмаларда коррупциягә каршы эшчәнлекне активлаштыру буенча чаралар күрелгән. Татарстан Республикасы Президентының Коррупциягә каршы сәясәт мәсьәләләре идарәсе тәкъдимнәрен һәм комиссия карарларын үтәү йөзеннән мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, торак-коммуналь хуҗалык, идарә компанияләре һәм шәһәрнең башка муниципаль учреждениеләрендә коррупциягә каршы комиссияләр төзелде һәм эшли. Әлеге учреждениеләрдә гражданнар мөрәҗәгатьләре өчен тартмалар, коррупциягә каршы юнәлештәге стендлар бар. 2019 елда комиссиянең 2 утырышы узды.

2019 елда хезмәт (вазифа) тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын җайга салу буенча комиссиянең 8 утырышы булды, анда 78 мөрәҗәгать каралды, шуларның 66сы муниципаль хезмәткәрләрдән һәм 12се ведомство буйсынуындагы учреждениеләр хезмәткәрләреннән.

Комиссия утырышлары турында мәгълүмат Әлмәт муниципаль районы сайтында «Коррупциягә каршы тору» бүлегендә урнаштырылган.

Нәтиҗәле идарәнең бурычы-муниципаль берәмлек өчен кирәкле товарлар, эшләр башкаручылар һәм хезмәтләр күрсәтү белән тәэмин итүчеләр базарында конкуренцияне үстерү өчен тиешле шартлар булдыру.

Сатып алуларның үтә күренмәлелеген тәэмин итү өчен «Гомумроссия рәсми сайты» zakupki.gov.ru. Бердәм ачык мәгълүмат системасы эшли анда сатып алулар планнары, аларны гамәлгә ашыру турында мәгълүматлар, төзелгән контрактлар һәм намуссыз тәэмин итүчеләр реестрлары, типик контрактлар китапханәсе, товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) каталоглары, мониторинг нәтиҗәләре һәм сатып алулар аудиты урнаштырыла, сатып алулар буенча җәмәгатьчелек фикер алышуы кертелде.

Сайтта Әлмәт муниципаль районында үткәрелә торган сатып алулар буенча мәгълүматлар һәм документлар, сатып алулар нәтиҗәләре турында мәгълүматлар даими урнаштырыла.

Сатып алуларны нәтиҗәле планлаштыру максатларында районның барлык заказчылары да сатып алулар планнарын һәм сатып алу план-графикларын шәхси кабинетлар аша сатып алулар өлкәсендә бердәм мәгълүмат системасының рәсми сайтында формалаштырдылар.

2019 елның 12 аенда 1 млрд 559 млн сумлык 5299 контракт төзелгән.

Сатып алу процедураларының нәтиҗәлелеген арттыру өчен кече күләмне сатып алу «Биржа мәйданчыгы»ресурсы аша гамәлгә ашырыла. 12 ай эчендә 54,7 млн сумлык 1722 контракт төзелгән.

Кече күләмле сатып алуларны минимальләштерү буенча эшләр дәвам итә.

Сатып алу процедураларының санын киметү, бюджет акчаларын экономияләү, шулай ук хезмәт чыгымнарын киметү максатыннан үзәкләштерелгән торглар үткәрелә.

Сатып алулар өлкәсендә вәкаләтле орган тарафыннан көндәшлекне үстерү, сатып алуларның ачыклыгы мәсьәләләре буенча контроль органнар белән хезмәттәшлек оештырылды.

Заказчыларны сатып алуларны электронлаштыруга күчү чорында электрон мәйданчыкларда эшләргә өйрәтү эш нәтиҗәлелеген арттыру өчен яңа этәргеч булды.

Сатып алуларны үзәкләштерү кысаларында Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты һәм Татарстан Республикасының Сатып алулар буенча Дәүләт комитеты арасында орг кайтартуга килешү имзаланды. техника, компьютер техникасы, транспорт чаралары, мебель.

Балаларны тукландыруны оештыруның сыйфатын күтәрү максатыннан район балалар бакчаларында һәм мәктәпләрендә туклануны оештыру буенча хезмәт күрсәтүгә электрон формада аукционнар үткәрелә.

Әлмәт муниципаль районында сатып алуларны урнаштыруның төп ысулы-электрон аукцион. Бу ысулның төп үзенчәлеге-заказчыларның потенциаль подрядчылардан (тәэмин итүчеләр, башкаручылар), җиңүчене билгеләгәндә изоляцияләнүе, бу, һичшиксез, коррупцион күренешләрне булдырмый калу.

Югарыда күрсәтелгән чаралар комплексы бюджет акчаларын нәтиҗәле файдаланырга мөмкинлек бирә, конкурентлылык сәләтен арттыра һәм сыйфатлы товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин итә.

Сатып алуларны гамәлгә ашыру вәкаләтләре үзәкләштерелде һәм Вәкаләтле органга – Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитетына йөкләнде. Тәэминатчыларны (подрядчыларны, башкаручыларны) билгеләү өчен сатып алуларны гамәлгә ашыру буенча бердәм комиссия эшчәнлеген башкара.

Комиссия составына сатып алулар өлкәсендә квалификация күтәрүне узган затлар һәм сатып алу объектына караган махсус белемгә ия затлар кертелгән.

Контрактларны үтәү процессы даими контроль астында тора, шул исәптән:

– заказчы тарафыннан тапшырыла торган товарларның, эшләрнең, хезмәт күрсәтүләрнең саны, сыйфаты һәм дәреслеге, төзелгән контрактлар буенча тәэмин итүчеләр тарафыннан йөкләмәләрне үтәүгә экспертиза һәм кабул итүне гамәлгә ашыру;

– заказчы тарафыннан куелган товарга, башкарылган эшләргә, күрсәтелгән хезмәт өчен түләү;

– заказчының контрактны үзгәртү, өзү вакытында тәэмин итүче (подрядчы, башкаручы) белән хезмәттәшлеге.

Контрактны үтәү нәтиҗәсе булып контрактны үтәү турында хисап төзү, үзгәртү турында яки аны үтәү барышында контрактны өзү тора.

2019 елда районның Контроль-хисап палатасы тарафыннан 78 учреждение һәм оешмада 60 контроль-ревизия чарасы үткәрелгән.

Тикшерү чаралары нәтиҗәләре буенча гомуми суммасы 400358,5 мең сумлык 243 хокук бозу һәм җитешсезлек ачыкланган (Классификатор нигезендә), шуларның 400358,5 мең сумы-юридик затларга:

– 38526,0 мең сумлык 41 хокук бозу очрагы ачыкланган;

– дәүләт (муниципаль) милкеннән файдаланганда һәм аның белән эш иткәндә хокук бозулар 73 хокук бозу очрагы 114158,0 мең сум тәшкил итә;

– 213754,9 мең сумлык 93 тәртип бозу, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзү һәм тапшыру кагыйдәләрен бозу;

– 4126,8 мең сумлык 24 хокук бозу очрагы (дәүләт (муниципаль сатып алуларны гамәлгә ашырганда);

– бюджет акчаларын максатсыз файдалану-18,6 мең сумлык 3 хокук бозу;

– башка бозулар-29774,2 мең сумлык 9 хокук бозу очрагы.

Моннан тыш, 87483,1 мең сум бюджет акчаларыннан нәтиҗәсез файдалану ачыкланды.

Финанс өлкәсе закон бозуларны чикләү һәм бетерү буенча 429762,8 мең сумлык чаралар күрелде, шул исәптән бюджетка 4628,4 мең сум кайтарылды.

Контроль чаралар нәтиҗәләре буенча тикшерелгән оешмалар җитәкчеләренә 13 күрсәтмә һәм 37 күрсәтмә җибәрелгән.

Әлмәт шәһәр прокуратурасы белән хезмәттәшлек кысаларында 2019 елда халыктан торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләү сыйфатында алынган акчаларны максатчан файдалануның уртак тикшерүләре уздырылды. ООО ЖЭУ «Союз», ООО «Темп», ООО «Надежда», ООО «Успех». «Союз» ҖЭУ ҖЧҖ вазыйфаи затлары тарафыннан ресурслар белән тәэмин итүче оешмаларның акчаларын законсыз үзләштерү фактлары буенча РФ Җинаять кодексының 201 нче маддәсенең 2 нче маддәсе, РФ Җинаять кодексының 160нчы маддәсенең 4 нче өлеше, РФ Җинаять кодексының 201 нче маддәсенең 1 нче өлеше һәм РФ Җинаять кодексының 160нчы маддәсенең 3 нче өлеше буенча җинаять эшләре кузгатылган.

Контроль-хисап палатасы үзара хезмәттәшлек турында төзелгән килешүләр нигезендә һәр контроль чара материалларын Әлмәт шәһәр прокуратурасына җибәрә.

Эксперт-аналитик эшчәнлек кысаларында 180 чара уздырылды, шул исәптән: Әлмәт муниципаль районы Советы, Әлмәт шәһәр Советы, Әлмәт муниципаль районы авыл Советлары, Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты норматив хокукый актлары проектларына 178 бәяләмә әзерләнде; эксперт-аналитик чаралар нәтиҗәләре буенча 2 хисап әзерләнде.

Муниципаль казна учреждениеләренең бюджет сметаларын төзү, раслау һәм алып бару тәртибе турында; район бюджетына муниципаль берәмлекләр бюджетларыннан бюджетара трансфертлар бирү тәртибе һәм шартлары турында; үзәкләштерелгән бухгалтерия җитәкчеләренең һәм белгечләренең хезмәт хакы турында; Әлмәт муниципаль районы муниципаль белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең хезмәт өчен түләү шартлары турында; Әлмәт муниципаль районы муниципаль белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең хезмәт өчен түләү шартлары турында 43 эксперт-аналитик чара үткәрелде; муниципаль вазыйфаларны һәм муниципаль хезмәткәрләрне мәҗбүри дәүләт иминләштерүе; шәһәр бюджетыннан субсидияләр бирү тәртибе һәм шартлары; ординатура программасы буенча укучы студентларга, Әлмәт муниципаль районы территориясендә урнашкан дәүләт медицина оешмаларында эшләү өчен стимуллаштыручы түләүләр турында нигезләмәләр һәм башкалар.

Район Контроль-хисап палатасының контроль һәм экспертиза-аналитика чаралары нәтиҗәләре буенча 142 тәкъдим (рекомендацияләр) район башлыгы исеменә җибәрелгән, шул исәптән: бюджет процессын камилләштерү өлешендә 27 тәкъдим, җирле үзидарә органнары һәм тикшерелгән учреждениеләр тарафыннан карарлар кабул иткәндә, 2019 елның 31 декабренә 139 тәкъдим (рекомендацияләр) исәпкә алынган.

Әлмәт шәһәр прокуратурасының Әлмәт шәһәр прокуратурасының контроль-хисап палатасы белән үзара эшчәнлек тәртибе турындагы Килешү нигезендә районның контроль-хисап палатасына 46 контроль-ревизия чарасы җибәрелгән. Прокуратура контроль чаралары материаллары буенча 43 тәкъдим керткән, 43 вазыйфаи зат дисциплинар җаваплылыкка тартылган.

2019 елда Әлмәт муниципаль районы Финанс-бюджет палатасының контроль-ревизия бүлеге эшчәнлеге нәтиҗәләре буенча 25 тикшерү уздырылган, шуларның: планлы - 22, көтелмәгән - 3.

2017-2019 еллар чорында җирле бюджетны үтәү процессында бюджет бозылуын, исәпкә алу һәм хисаплылыкның дөреслеген, эчке финанс контролен алып баруны чикләү максатларында финанс-хуҗалык эшчәнлеге тикшерелде, шулай ук Россия Федерациясе субъектының федераль бюджетыннан җирле үзидарә органнарына түбәндәге учреждениеләрдә беренчел хәрби исәпкә алуны гамәлгә ашыру өчен бирелгән субвенцияләрдән максатчан файдалануны тәэмин итү:

Әлмәт шәһәре «Урсалы урта гомуми белем бирү мәктәбе» МБМУ, «Тузганак «32 нче балалар бакчасы. Әлмәт, Бута авыл җирлеге, Ямаш авыл җирлеге, Сөләй авыл җирлеге, Баграж-Никольский авыл җирлеге, Мәмәт авыл җирлеге, Елховой авыл җирлеге, «Баланы үстерү үзәге – Әлмәт шәһәренең 65 нче «Ивушка» балалар бакчасы, Кама-Исмәгыйль авыл җирлеге, Яңа Троицкий авыл җирлеге, Рус Акташы авыл җирлеге, «1 нче кичке (сменалы) гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе. Әлмәт, Кичү авыл җирлеге, Түбән Абдул авыл җирлеге, Васильевка авыл җирлеге, Клементейкино авыл җирлеге, «Баланы үстерү үзәге – 44 нче «Росинка» балалар бакчасы, Әлмәт шәһәре, Миңлебай авыл җирлеге, Яңа Кәшер авыл җирлеге, Борискино авыл җирлеге, Әлмәт шәһәре, Колшәрип авыл җирлеге, Түбән Мактама авыл җирлеге, Урман-Кәләй авыл җирлеге.

Тикшерү чаралары нәтиҗәләре буенча гомуми суммасы 112549,5 мең сумлык 51 хокук бозу очрагы ачыкланган, шул исәптән:

– җирле бюджет акчаларын нәтиҗәсез файдалану-3299,0 мең сум;

– муниципаль милекне нәтиҗәсез файдалану 31481,6 мең сум күләмендә;

– 8285,6 мең сум күләмендә бухгалтерлык исәбен һәм хисаплылыгын бозу;

– дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә закон бозу 63162,7 мең сум.;

– 6320,6 мең сумлык башка төр хокук бозу очраклары.

Үткәрелгән тикшерү чаралары нәти-җәләре буенча тикшерелүче учреждениеләр адресына, гаепле затларны дисциплинар җаваплылыкка тарту белән, ачыкланган бозуларны бетерү турында 22 күрсәтмә җибәрелде.

Чыгарылган күрсәтмәләрнең нәтиҗәләре буенча бетерелде һәм ачыкланган бозулар буенча 2667,3 мең сумлык чаралар күрелде.

Ачыкланган җитешсезлекләрне бетерүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру контрольдә тотыла.

Тикшерү актлары Әлмәт шәһәре прокуратурасына Әлмәт шәһәре прокуратурасы һәм Әлмәт муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы (Эчке муниципаль финанс контроле органы) белән төзелгән килешү кысаларында җибәрелде.

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы һәм Әлмәт муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы арасында үзара хезмәттәшлек турында төзелгән килешү кысаларында уртак тикшерүләр үткәрелде. Административ хокук бозу турында беркетмә төзелде, күрсәтмәләр бирелде.

2017-2019 еллар чорына бюджет законнары һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган башка норматив актлар үтәлешен тикшерү уздырылды:

– «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесе, «Әлмәт шәһәре район мәдәният йорты» муниципаль бюджет учреждениесе, Мәмәт авыл җирлеге.

Ачыкланган финанс бозу күләме 36966,1 мең сум тәшкил итте, шул исәптән:

– башкарылган эшнең яки хезмәт күрсәтүнең гомуми суммасы 2525,9 мең сум булган контракт шартларына туры килмәве;

– гомуми суммасы 575,6 мең сум күләмендә җирле бюджет акчаларын нәтиҗәсез файдалану ;

– муниципаль милекне нәтиҗәсез файдалану 14311,1 мең сум күләмендә;;

– гомуми суммасы 18098,7 мең сум булган бухгалтерлык исәбен һәм хисаплылыгын бозу;

– гомуми суммасы 1454,8 мең сум булган башка хокук бозулар.

Күрсәтмәләр Әлмәт шәһәре прокуратурасына җибәрелде.

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районында коррупциягә каршы көрәш чаралары район башкарма комитетының 2014 елның 30 декабрендәге 3783 номерлы карары белән расланган «2015-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында коррупциягә каршы сәясәтне гамәлгә ашыру» муниципаль программасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Республика һәм муниципаль коррупциягә каршы программаларның үтәлешен даими рәвештә тикшереп торалар. «2015-2022 елларга Татарстан Республикасының коррупциягә каршы сәясәтен гамәлгә ашыру» дәүләт программасының үтәлеше турында мәгълүмат квартал саен Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгына җибәрелә.

Коррупцияне профилактикалау чараларының берсе - җәмгыятьтә коррупция тәртибенә карата түземсезлек формалаштыру. Җирле үзидарә органнарының бу

юнәлештә эшчәнлеге төрле инструментларны кулланып башкарылырга мөмкин, әмма коррупциягә каршы пропаганданың өстенлекле юнәлеше массакүләм мәгълүмат чаралары булды һәм булып кала бирә.

«Кайнар телефон линияләре» ОВДда, прокуратурада, район газеталарында, РФ ФКХнең Әлмәт шәһәрендәге бүлегендә, Федераль миграция хезмәтенең Идарә бүлегендә даими эшләүче «кайнар телефон линияләре» оештырылды. «Контактта - Әлмәт» рәсми битендә. Бүген «Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты»ның аерым бите төзелде, анда яшәүчеләр шулай ук барлык кызыксындырган мәсьәләләрне җибәрә, ә компетентлы хезмәтләр онлайн җаваплар бирә. Шәһәрнең үзәк урамнарында «кайнар линия» телефоннары күрсәтелгән коррупциягә каршы юнәлешле агитация баннерлары урнаштырылган.

Муниципалитет бинасында һәм кайбер муниципаль учреждениеләрдә гражданнардан һәм оешмалардан хәбәрләр җыю өчен тартмалар урнаштырылган.

Вазыйфаи затлар эшчәнлегендә коррупция күренешләре турында мәгълүмат мониторингын уздыру эшен оештыру квартал саен алып барыла.

Соңгы вакытта массакүләм мәгълүмат чараларында коррупция фактларын торган саен күбрәк ача, аларны җәмәгатьчелек байлыгы итеп күрсәтә. Коррупциягә каршы эшчәнлекнең үтә күренмәлелеге - уңышлылык нигезе, һәм массакүләм мәгълүмат чараларына бу эшчәнлектә зур урын бирелә, чөнки масс-медиа үз-үзеңне тотуның тотрыклы стереотипларын формалаштырырга сәләтле иҗтимагый аңга йогынты механизмы булып тора. Халыкны коррупциягә каршы түзеп булмаслык мөнәсәбәт формалаштыру максатларында хокукый агарту массакүләм мәгълүмат чараларында коррупциягә каршы эшчәнлек турында мәгълүмат урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2020 елга эшчәнлекнең өстенлекле юнәлешләре:

– муниципаль милеккә идарә итүнең һәм аның белән эш итүнең нәтиҗәлелеген тикшереп торуны көчәйтү, шул исәптән муниципаль милек объектларына ихтыяҗ булу, алардан файдалануның нәтиҗәлелеге мәсьәләләрен карау;

– җирле бюджетлар акчаларыннан файдаланганда хокук бозуларны профилактикалау эшен көчәйтү, ачыкланган хокук бозулар буенча чаралар күрү, финанс-бюджет өлкәсендә административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзү;

– муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуларга аудит уздыру эшен дәвам итү, шулай ук бюджет акчаларыннан файдалануның нәтиҗәлелеген аудит;

– медицина хезмәтләре күрсәтү сыйфаты турындагы фикерне ачыклау максатларында халыктан социологик сорашып белешүне даими уздыру;

– пациентлардан медицина ярдәме күрсәткән өчен акча, башка матди кыйммәтләр алу фактларын булдырмау буенча медицина персоналы арасында аңлату эшләрен активлаштыру;

– коррупциячел хокук бозуларны профилактикалау буенча мәгариф учреждениеләре хезмәткәрләре арасында аңлату эшләрен активлаштыру;

– күрсәтелә торган торак-коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү, гражданнардан килә торган шикаятьләрнең санын киметү буенча эшне дәвам итү. Халыкка хезмәт күрсәтүнең заманча ысулларын гамәлгә кертергә.

Халыкның иминлеге

100 мең кешегә җинаятьчелек дәрәҗәсе күрсәткече 963,7 җинаять тәшкил иткән (2018 ел күрсәткече – 877,8), ул Яшел Үзән (1413), Чистай (1199,1), Азнакай (1138,1), Алабуга (1108,7), Бөгелмә (1097,5), Лениногорск (1000), Түбән Кама (989,4) муниципаль районнары буенча күрсәткечләрдән шактый түбән.

2019 ел йомгаклары буенча Әлмәт муниципаль районында оператив хәл теркәлгән җинаятьләр санының артуы белән характерлана (10,3%ка, 1818%тан 2005 елга кадәр). Шактый дәрәҗәдә җинаятьчелек халәтенә Интернет челтәре һәм кәрәзле элемтә кулланып кылына торган җинаятьләр йогынты ясавын дәвам итә. Профилактик чаралар үткәрүгә, аңлату эшләренә, массакүләм мәгълүмат чараларында да, торак секторында да карамастан, алдакчылар хәйләсенә эләгүче гражданнар саны арта бара. Үткән чорда дистанцион мошенниклар саны 25,7% ка арткан (47, 183 тән 230 га кадәр), банк счетларыннан һәм электрон акчаларга карата урлашу - 143,2% (106, 74 тән 180 гә кадәр).

Узган елда ачыкланган 1015 җинаять буенча җинаять эшләре судка җибәрелгән, 160 җинаять авыр һәм аеруча авыр категорияләргә карый. Җинаять җаваплылыгына 861 кеше җәлеп ителгән, алар арасында 286 элек хөкем ителгән граждан, 98 хатын-кыз, 93 чит шәһәрле, даими керем чыганагы булмаган 610 граждан, 28 балигъ булмаган бала, шуларның 19 ы урта һәм урта-махсус белем бирү учреждениеләре укучылары.

Наркотик чараларның законсыз әйләнеше белән көрәш буенча шактый нәтиҗәләргә ирешелде. Безнең район территориясендә наркотик матдәләр тарату белән шөгыльләнүче 2 оешкан җинаятьчел төркем эшчәнлеге туктатылды, әлеге төркемнәрнең 12 катнашучысы кулга алынды. Шартлы ачыкланган фактларны исәпкә алмыйча, наркотикларның законсыз әйләнеше өлкәсендә 201 җинаять ачыкланган, шуларның 42се сату һәм 155 – наркотик чараларны саклау белән бәйле. 5 наркопритон ябылган. Законсыз әйләнештән 4 кг артык төрле наркотик һәм психотроп матдәләр (4119,41 гр) алынган, шуларның якынча 1,5 кг синтетик чыгышлы. Наркоманиядән дәвалану, медицина һәм социаль тернәкләндерү буенча йөкләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән өчен 81 зат административ җаваплылыкка тартылган 451 административ хокук бозу ачыкланган.

Балигъ булмаганнар тарафыннан кылынган 32 җинаять буенча судка җибәрелгән, 12 җинаять авыр һәм аеруча авыр җинаятьләр категориясенә керә. Тискәре яктан балигъ булмаганнарның наркотик чараларның законсыз әйләнешенә катнашы булуы билгеләнә (наркотиклар сату – 2 һәм саклау). Шул ук вакытта мөлкәти характердагы җинаятьләрнең төп саны – 27 (84,4%), бу – урлау, талау, янап куркыту. Шуңа бәйле рәвештә яшүсмерләр җинаятьчелеген, шул исәптән уку йортларында профилактикалауга юнәлтелгән комплекслы чаралар күрергә кирәк. Балигъ булмаганнар белән профилактик эш барлык профилактика субъектлары тарафыннан үткәрелергә тиеш.

Балигъ булмаганнарга алкоголь сату фактларын ачыклауга аерым игътибар бирелде, чөнки балигъ булмаганнар тарафыннан 10 җинаять исерек хәлдә кылынган. Ел дәвамында бүлеккә исерек килеш 37 балигъ булмаган бала китерелгән, шуларның 3 е ике тапкыр. Балигъ булмаганнарга алкоголь саткан өчен административ җаваплылыкка шәһәрнең һәм районның сәүдә нокталары сатучысы җәлеп ителгән, 7 җинаять эше кабат сатылган, алар барысы да судка җибәрелгән.

Алкоголь базарын декриминальләштерү максатыннан, сәүдә объектларына, склад бүлмәләренә 722 тикшерү үткәрелде, автотранспортка тикшерү үткәрелде. Район территориясендә контрафактлы элиталы маркалар сату буенча җинаятьчел

эшчәнлек оештыруның ике омтылышы чикләнде. Алкогольнең законсыз әйләнеше өлкәсендә 13 җинаять буенча җинаять эше кузгатылды, бу өлкәдә 88 административ беркетмә төзелде. Ике тоннадан артык (2051,3 литр) алкогольле һәм спиртлы сыекча тартып алынды, шуның 867,5 литры башка субъектлар территориясендә һәм 1183,8 литры Татарстан Республикасы территориясендә җитештерелгән.

«Исерек» җинаятьчелеген кисәтү өчен урамнардан исерек хәлдә булган затларны тартып алу буенча эш алып барылды. Узган вакыт эчендә «Визит» детоксикация медицина үзәгенә полиция хезмәткәрләре тарафыннан 4341 кеше китерелгән. Закон тарафыннан тыелган урыннарда алкогольле продукция кулланган өчен 794 административ беркетмә төзелгән, җәмәгать урыннарында исерек хәлдә күренгән өчен – 4076.

2019 елның 12 ае дәвамында бүлек хезмәткәрләре 211 массакүләм чара үткәргәндә, шул исәптән Җиңү Көне, татар халык бәйрәме «Сабантуй», Нефтьчеләр көне кебек масштаблы чаралар, бердәм тавыш бирү көнен үткәргәндә җәмәгать тәртибен һәм җәмәгать куркынычсызлыгын саклауны тәэмин иттеләр. Бүлекнең барлык шәхси составының көйле эшләве, җәмәгать тәртибен бозу очраклары булмады.

Урамнарда һәм җәмәгать урыннарында җинаять һәм хокук бозуларны кисәтү һәм булдырмау өчен 606 комплекслы һәм оператив-профилактик чара үткәрелгән, шул исәптән 258-ДНД әгъзалары катнашында. Бүлек хезмәткәрләре тарафыннан РФ Административ хокук бозулар кодексында каралган 10032 хокук бозу очрагы ачыкланды, җирле бюджетка 2 млн.тирәсе штраф (1 млн. 981 мең сум) түләтелде.

Полиция участок уполномоченныйлары торак секторны карап чыгу кысаларында 83 меңнән артык адреста (83224) булдылар, үткәрелгән профилактика барышында 2676 затның төрле категорияләре буенча учетка куелды, алар белән даими рәвештә профилактик чаралар үткәрелде. Привентив юнәлештәге 309 җинаять буенча җинаять эше ачыкланган һәм судка җибәрелгән. Нәтиҗәдә, көнкүреш җирлегендә кылынган җинаятьләр (-26,7%, 178) һәм элек хөкем ителгән затлар тарафыннан кылынган җинаятьләр саны артмаган(-9,2%, 365).

Миграция хәлен контрольдә тоту буенча эш дәвам итте. Миграция исәбенә куелган чит ил гражданнары саны 6,1% ка арткан (9273 тән 9837 гә кадәр). Миграцион законнарны бозу очракларын ачыклау буенча 243 чара үткәрелгән. Чит ил гражданнарын миграция исәбенә ялган куюның 14 факты буенча җинаять эшләре кузгатылган, чит ил гражданнарын һәм гражданлыгы булмаган затларны хезмәт эшчәнлегенә законсыз рәвештә җәлеп иткән өчен 169 административ беркетмә (АППГ – 217) төзелгән. Чит ил гражданнарына һәм гражданлыгы булмаган затларга керү һәм тору режимын бозган өчен 480 административ беркетмә төзелгән, 40 чит ил гражданына карата аларны Россия Федерациясеннән административ чыгару, 11 депортациягә карата суд карарлары чыгарылган. Чит ил гражданнарына Россия Федерациясенә керү юлын ябу турында 58 күрсәтмә чыгарылган.

Юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча муниципаль программа чараларын тормышка ашыру тәэмин ителде. «2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» федераль максатчан программасы күрсәткече юл – транспорт һәлакәтендә һәлак булучылар саны буенча артмаган, юл-транспорт һәлакәтендә 16 кеше үлгән, фаразланган мәгънәдә-28 кеше. Шул ук вакытта безнең район юлларында хәлләр юл-транспорт һәлакәтләре санының артуы белән характерлана (9 очракка, 165 очракка), шул исәптән балалар катнашында (4 очракка, 27гә). Юл-транспорт һәлакәтләренең төп саны машина йөртүчеләр гаебе белән килеп чыккан – 147,

аларның 58е – җәяүлеләрне бәрдерү (15е – җәяүлеләрнең үзләре гаебе белән), 11е-велосипедчылар. Аварияләрне киметү максатыннан ясалма юл тигезсезлекләрен урнаштыру, башка инженер-техник чаралар үткәрү буенча эшне дәвам итәргә кирәк. Юлларда закон бозуларны пропагандалау һәм җәяүлеләр тарафыннан яктылык кайтаручы элементлар куллану буенча халык белән эшне профилактиканың барлык субъектларына да үткәрергә кирәк.

Юл-транспорт һәлакәтләрен кисәтү максатыннан, Юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуның аерым төрләрен ачыклауга юнәлдерелгән 62 оператив-профилактик чара үткәрелде. Тулаем ЮХИДИ хезмәткәрләре тарафыннан юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуның 59 меңнән артык очрагы (59476) кисәтелгән, исерек хәлдә йөргән өчен 664 шофер транспорт белән идарә итүдән алынган, 82 машина йөртүче кабатланган хокук бозулар өчен җинаять җаваплылыгына тартылган. Юл-транспорт травматизмын кисәтү буенча үткәрелгән чараларга карамастан, яралылар саны (7 кешегә, 209га кадәр), шул исәптән балалар саны (6 кешегә, 28гә кадәр) арткан.

Юл хәрәкәте иминлеге буенча чараларны тәэмин итү кысаларында хисап чорында «Юл хәрәкәте иминлеген арттыру» муниципаль максатчан программасы буенча, шулай ук бюджеттан тыш чыганаклар хисабына:

565 юл билгесе урнаштырылган һәм 338 юл билгесе алыштырылган;

мәктәп укучылары хәрәкәте «Йорт – мәктәп» маршрутларында «Җәяүлеләр кичүе» 50 юл билгесе урнаштырылды;

277 җәяүлеләр кичүендә тамга куелды;

30 җәяүлеләр кичүендә ясалма тигезсезлекләр төзекләндерелде;

15 җәяүлеләр кичүендә хәрәкәт итү өлеше өстендә «Җәяүлеләр кичүе» юл билгеләре куелды;

Төхвәтуллин – Ломоносов, Ленин – Балакина, Шевченко – Балакина урамнары киселешендә 3 светофор объекты төзелде.

Тәүлекнең караңгы вакытында күрен-мәүгә бәйле юл-транспорт һәлакәтләрен кисәтү максатыннан, монтаж һәм Совет урамнары буенча урам утлары челтәре төзелде. Магистраль, язгы, яңарыш урамнарында, Урсал микрорайонында, М5 микрорайонында һәм «Снежинка» базасына керү юлында хезмәт ветераннары урамнарын яктырту челтәрләре төзелде.

Яктылыкны чагылдыручы элементлы фликерлы балалар өчен 10541 Яңа ел бүләге сатып алынды.

2020 елга Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә төп бурычлар булып тора:

– юл-транспорт һәлакәтләрен киметүгә юнәлдерелгән төзекләндерү элементларын исәпкә алып, урам-юл челтәрен алга таба үзгәртеп кору;

– альтернатив технологияләр (кайнар пластик, полимер тасма) буенча юл тамгасы төшерү буенча эш күләмнәрен арттыру);

– бер юнәлештә ике һәм аннан да күбрәк хәрәкәт полосасы булган юлларда йөрү өлеше өстендә «Җәяүле кичүе» кабатлаулы юл билгеләрен этаплап урнаштыру;

– аеруча куркыныч юл участокларында җәяүлеләр өчен коймалар урнаштыру;

– урамнарны яктырту челтәрләрен төзү;

– балаларның юл-транспорт имгәнү-ләрен профилактикалауга, шул исәптән яктылыкны чагылдыручы элементларны куллану кирәклеген актив пропагандалауга юнәлтелгән чараларны тормышка ашыру.

Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү

2020 елның 1 гыйнварына Әлмәт муниципаль районында гадәттән тыш хәлләр теркәлмәгән.

450 янгын булган (узган елның шул чорына карата 0,89%ка кимү - 454), 8 кеше һәлак булган (узган елның шул чорына карата 33%ка арткан), 54 кеше коткарылган. Янгыннардан килгән зыян суммасы 1 445 800 сум.

Районның су объектларында 5 вакыйга теркәлгән, 5 кеше коткарылган, шулардан 3 бала, су объектларында кешеләр һәлак булуга юл куелмаган.

Һәлак булганнарның 23 гәүдәсе чыгарылган 330 чыгу урыны авария-коткару эшләрен башкаруга 330 кеше юл куйган, 157 кеше һәм 1 хайван коткарылган.

Хисап чорында гражданнар оборона-сының яклау корылмалары фондын оптимальләштерү кысаларында ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Әлмәт районы буенча идарәсе тарафыннан сыену урынын урлау сыйфатында эксплуатациягә күчерү эше башкарылды, 54 сыену урыны күчерелде.

Гражданнар оборонасы көчләренең һәм чараларының, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча территориаль ярдәмче системасының әзерлеген, идарә итүче составның укыту дәрәҗәсен тикшерү максатыннан, Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Әлмәт районы буенча идарәсе белән берлектә уздырылды:

– 1 команда-штаб өйрәнүләре;

– 2 күзәтү челтәре һәм лаборатор контроль күнегүләре;

– 2 хәбәр итү системасын тикшерү;

– Гражданнар оборонасының штаттан тыш формалашкан оешмалары белән 22 тактик-махсус өйрәнүләр;

ГО хезмәтләре белән тактик-махсус укулар;

– 166 команда-штаб өйрәнүләре;

– 8 комплекслы өйрәнүләр.

29 майдан 31 майга кадәр «Авария, һәлакәт һәм табигый бәла-казалар янаганда, Әлмәт муниципаль районы ТСЧС идарә органнарының һәм көч звеносының гамәлләре. Дошман тарафыннан хәзерге җиңелү чараларын куллану шартларында муниципаль районның гражданнар оборонасы системасын тыныч вакытта сугышка күчерү» темасына масштаблы команда-штаб өйрәнүләре үткәрелде.

Команда-штаб өйрәнүләрендә барлыгы 1728 кеше катнашты. Көчләрнең һәм гражданнар оборонасы чараларының даими әзерлеген тәэмин итү буенча чараларның үтәлеше «яхшы»дип бәяләнде.

Барлык өйрәтүләр һәм күнегүләр уңай бәяләнде, куелган уку максатларына ирешелде, өйрәнүләр барышында җитешсезлекләр ачыкланды, алар оператив рәвештә бетерелде һәм алдагы эшне планлаштырганда исәпкә алынды.

Гражданнар оборонасы өлкәсендә халыкны укыту кысаларында үткәрелде:

– урта гомуми белем бирү учрежде-ниеләре арасында «Тормыш иминлеге нигезләре» дисциплинасы буенча смотр-конкурс, 12 учреждение катнашты, беренче урында - МАМУ «16 нчы мәктәп»;

– торак-эксплуатациялә органы каршындагы иң яхшы укыту-консультация пунктына смотр-конкурс, анда ЖЭУ каршындагы 20 УКП катнашты. Конкурс йомгаклары буенча иң яхшы дип «Жилбытсервис М» ҖЧҖ каршындагы УКП танылды.

Район территориясендә гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуын кисәтү максатыннан, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясенең 13 утырышы үткәрелде.

Йомгак

Әлмәт республикабызның социаль-икътисади үсешендә әйдәп баручы урыннарның берсен алып тора-бу хакимият органнары, депутатлар, оешмалар, предприятиеләр, эшмәкәрләр һәм шәһәр халкының уртак эшчәнлеге нәтиҗәсе.

Район үсешенең мөһим мәсьәләләрен хәл итүдә һәрьяклап ярдәм күрсәткәне өчен без Татарстан Республикасы Президенты Рөстәм Нургали улы Миңнехановка, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Рәисе Фәрит Хәйрулла улы Мөхәммәтшинга, Татарстан Республикасы Хөкүмәтенә һәм «Татнефть» ГАҖ генераль директоры Наил Өлфәт улы Магановка рәхмәт сүзләрен җиткерәбез.

Барлык дәрәҗәдәге җитәкчеләргә, депутатлар корпусына, җәмәгать оешмалары вәкилләренә, авыл җирлекләре башлыкларына куелган бурычларны хәл итүдә намуслы хезмәтләре өчен рәхмәт белдерәм.

Башкарылган эшләр аз түгел, әмма алда тагын да күбрәк. Бөек Ватан сугышында җиңүнең 75 еллыгы уңаеннан илдә игълан ителгән Хәтер һәм Дан елында әлмәтлеләр әлеге изге бәйрәмне әзерләүдә һәм бәйрәм итүдә актив катнашырлар дип ышанам. Безнең өчен ветераннарга ярдәм итү, кайгыртучанлык күрсәтү, балаларны һәм яшьләрне патриотик тәрбияләүгә аерым игътибар бирү мөһим.

Зур юлның мөһим этаплары, ватандаш-ларыбызның туган республикабызны, шәһәребезне һәм районны торгызуга һәм үстерүгә керткән өлеше Татарстан АССР төзелүнең 100 еллыгын, Әлмәт районының 90 еллыгын бәйрәм итү кысаларында гомуми игътибар үзәгендә булачак.

Татарстан Республикасы Президентын һәм муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнарына депутатлар сайлау 2020 елның мөһим иҗтимагый-сәяси вакыйгасы булачак.

Безгә демографиядә уңай нәтиҗәләр булдыру һәм гаилә кыйммәтләрен ныгыту, белем алу, сәламәтлек саклауны модернизацияләү өчен заманча һәм уңайлы шартлар булдыру, югары тормыш стандартларын, шәһәребез һәм районның һәр кешесе өчен тигез мөмкинлекләр булдыру буенча зур эш башкарасы бар.

Бердәмлек һәм үз көчеңә ышану Әлмәт муниципаль районына алга таба хәрәкәт итәргә, яңа мөмкинлекләр һәм үсеш офыкларын ачарга мөмкинлек бирә. Бергәләп, Әлмәтне яшәү өчен уңайлы шәһәр итү өчен һәм әлеге төп максатка ирешү өчен иҗади курс белән алга таба да хәрәкәт итәчәкбез.

Муниципаль район башлыгы Т.Д. Нагуманов